

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 26 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i vint minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Pregunta del senyor Valls i Taberner al senyor Conseller de Governació, sobre uns rumors de tolerància del joc.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificació del senyor Valls i Taberner.

Prec del senyor Blasi a l'honorable senyor Conseller Primer sobre anomalies dels serveis telefònics.

Resposta de l'honorable senyor Conseller Primer.

Rectificació del senyor Blasi.

Manifestacions del senyor Simó i Bofarull relacionades amb el mateix assumpte, i resposta del senyor Conseller Primer.

Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Intervenció del senyor Armendares.

Se suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial referent a la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.

Segueix la discussió dels articles 18 i 19 del dictamen.

Es dona lectura a un vot particular a l'article 19, signat pels senyors Vallès i Pujals, Duran i Ventosa i Rovira i Roure.

El senyor Duran i Ventosa defensa el vot particular.

Per la Comissió, li respon el senyor Arnau.

Intervenció del senyor Serra i Moret.

Rectificacions dels senyors Duran i Ventosa, Arnau i Serra i Moret.

Intervenció del senyor Conseller de Governació i noves rectificacions dels senyors Duran i Ventosa, Arnau i Serra i Moret.

El senyor Duran i Ventosa retira els vots particulars presentats per la Minoria de Lliga Catalana als articles 18 i 19.

Es retirada una esmena presentada a l'article 18 pels senyors Andreu, Casademunt, Bancells, Armendares i Cerezo.

S'aprova l'article 18 amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

També amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, s'aprova l'article 19, d'acord amb una esmena presentada pels senyors Farreres i Duran, Cerezo, Colldeforns, Bancells i Sellés.

Resten aprovats els articles 20, 21, 22, 23 i 24 del dictamen.

Després d'unes paraules del senyor Duran i Ventosa, els senyors Andreu, Rouret, Colldeforns, Armendares i Sellés retiren una esmena que tenien presentada a l'article 25.

S'aproven els articles 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 i 41.

Es aprovada la disposició transitòria, posada d'acord amb les modificacions sofertes pels articles de la Llei.

Resta pendent de votació definitiva la totalitat de la segona part de la Llei Municipal de Catalunya. Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i vint minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els senyors Consellers de Governació i de Sanitat i Assistència Social.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Sobre uns rumors de tolerància del joc

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Valls i Taberner.

El Sr. VALLS I TABERNER: Per a formular una pregunta al senyor Mestres, Conseller de Governació. Han circulat i han arribat fins a mi certs rumors, que no vull creure ni crec que puguin tenir consistència suficient, però de totes maneres podria ésser el fet, a què es refereixin, de tal gravetat o importància, que celebraria poder donar ocasió al senyor Conseller de Governació per a fer una declaració que precisi d'una manera categòrica el pensament del Govern per esvaïr aquests rumors. Es refereixen a la possibilitat de què ens acostem a una època de tolerància del joc. Jo repeteixo que no vull prendre en consideració ni tan sols com a probables aquests rumors, però entenc que una declaració del senyor Conseller de Governació en nom del Govern — i desitjaria que aquesta declaració no fos una simple declaració platònica, sinó el suficientment concreta i categòrica perquè representés una garantia pràctica i suficient — de què aquests rumors no tenen consistència ni podran tenir-la i que el joc continuarà prohibit com fins ara i que no s'obrirà pròximament aquest període de tolerància que algú ha volgut suposar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Agraeixo al senyor Valls i Taberner l'oportunitat que dona per a desmentir aquest rumor, encara que, natural-

ment, el Govern no n'ha fet cap cas, perquè no ha sortit d'aquesta autoritat cap mena de tolerància pel joc. Ja se sap el criteri, perquè precisament en discutir aquí l'Estatut de Catalunya teniem tots, ja que volíem incloure-hi un apartat prohibint el joc allà al costat d'on es parla de la usura. El criteri del Govern és el mateix i, per tant, pot tranquil·litzar-se el senyor Valls i Taberner, ja que la nostra posició és la mateixa de sempre i aquests rumors que s'han fet circular són falsos. Això, pel que respecta al Govern de la Generalitat. Naturalment que encara no és a les nostres mans el fer-ho, però vull dir també, per referència oficial, que el senyor Governador general de Catalunya sustenta el mateix criteri.

(*Entra l'honorable Conseller Primer.*)

Per tant, suposo que aquests rumors queden esvaïts amb les paraules que acabo de pronunciar.

El Sr. VALLS I TABERNER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Valls i Taberner.

El Sr. VALLS I TABERNER: Per agrair al senyor Conseller de Governació les seves manifestacions, especialment perquè elles, no solament reflexen el criteri del Govern, sinó que tenen l'amplitud que jo desitjava en referència a les altres institucions, autoritats i organismes mixtos que en aquest període de traspàs de serveis depenen en part del Govern central i de la Generalitat...

El Sr. CONSELLER de Governació: De Catalunya.

El Sr. VALLS I TABERNER: Del Govern central i de Catalunya, i en aquest sentit les considero suficientment àmplies, tal com jo desitjava.

Sobre anomalies dels serveis telefònics

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Blasi.

El Sr. BLASI: Senyors Diputats: He d'adreçar avui un prec al senyor Conseller Primer, perquè no sé d'una manera certa a quin Conseller correspondrien les reclamacions relacionades amb els serveis telefònics si estiguessin sota el nostre control, que ja sé que malauradament no hi són. Temps ha que

volia fer aquesta pregunta que avui formuló a la Cambra, però em deturava un rezel i una temença, i és que els telèfons i els serveis telefònics han d'evocar a tots els catalans el record de l'atractament que significa la incautació del servei de telèfons, dels nostres telèfons, un greuge revoltant del centralisme, l'expoliació potser més vergonyosa de les comeses per la Dictadura a Catalunya, i em semblava que no era prudent ni era oportú que cap Diputat pogués esmentar tan sols el nom de telèfons i de la Companyia Telefònica, ni fer una crítica de detall, mentre no hagués sorgit en aquesta Cambra una protesta ferma, enèrgica i solemne, tan solemne i enèrgica com correspon a la gravetat de la malifeta; una protesta que portés al darrera d'ella el camí d'una acció eficient immediata a realitzar en l'ocasió més propícia; una protesta que servís, si més no, com un antecedent de disconformitat; una protesta que jo no dubto que unirà al Govern, a la Majoria, a totes les Minories, al Parlament i a tot Catalunya. I està clar, senyors Diputats, que jo desitjava que aquesta iniciativa la patrocines una figura més rellevant del Parlament, perquè entenc jo que la màxima autoritat parlamentària trobaria dificultats per a exposar tota la ignomínia d'aquella incautació, tot el dolor i tota la indignació que va produir i produeix encara a Catalunya quan s'enfronta amb el record d'aquella expoliació. La veu més solemne, la veu més eloqüent, seria un pàl·lid reflexe de la veu d'indignació que hauria sortit de Catalunya si llavors la nostra terra no hagués estat brutalment agarrotada i amorçada.

(Entra el senyor Conseller de Justícia i Dret.)

La incautació dels telèfons a Catalunya va resultant més indignant a mesura que hom recorda les circumstàncies en què va produir-se, a mesura que hom recorda que Catalunya, pel seu propi esforç, en un període relativament curt, des de l'any 1911 a l'any 1932, va estendre una xarxa telefònica de prop de 6.000 quilòmetres i havia portat el telèfon a més de quatre-cents pobles. Hom té dret a imaginar que aquest ritme hauria continuat, que avui tindriem una xarxa telefònica completa i que la Generalitat podia exercir la seva funció paternal portant aquesta comoditat que és el telèfon a tots els pobles, avançant-se a fer aquella obra de redempció de la gent del camp i de la muntanya, la importància de la qual jo no he de ponderar.

Jo, que tinc una fe absoluta en la bona voluntat del Govern de Catalunya, no dubto que no perd de mira aquesta qüestió, que aprofitarà una avinentesa que es presenti per promoure una revisió i precipitar-la, i ell ha de considerar si és convenient — que jo crec que sí — el que es formés una comissió de tècnics i de lletrats que estudiés aquest problema, sobretot en el que afecta a Catalunya — perquè crec que hi ha circumstàncies especials, com la de què no s'ha indemnitzat alguns dels que contribuïren en les despeses — perquè ens digués quines possibilitats hi ha de què es restableixi el dret i de què se'n torni allò que se'n havia usurpat injustament.

Aquesta consideració, que jo crec indispensable, després de manifestar la finalitat cabdal, jo he de dir que l'objectiu immediat de les meves preguntes aquesta tarda és una mica més reduït.

Jo vull preguntar al Govern: Ja que hem de subjectar-nos a un règim de monopoli, i mentre ens hi

haguem de subjectar, ¿no seria possible atenuar-ne els estralls? La Companyia Telefònica, després dels antecedents que jo he exposat i que tots vosaltres coneixeu, sembla que hauria d'haver fet el possible perquè, si no ho oblidéssim, almenys no ens recordéssim tant de la seva procedència. La Companyia Telefònica no ho ha fet així; ha mirat únicament els seus interessos i no els interessos dels pobles; la Companyia Telefònica ha portat el telèfon allà on hi podia fer negoci i ha oblidat completament aquella finalitat principal i més simpàtica dels que establien el telèfon a Catalunya. La Companyia Telefònica va arrancar una disposició en la qual s'assenyalen normes per l'extensió del telèfon, del 24 de juny del 1928. S'hi diu, per exemple, que la Companyia Telefònica no té obligació d'estendre els telèfons més enllà de dos quilòmetres des de l'última central o subcentral; que un particular pot establir un servei telefònic, però que després passarà a propietat de la Companyia; que s'exigeix un mínim d'abonaments; és a dir, una sèrie de normes que dificulten extraordinàriament el servei de telèfons i l'extensió, la qual, de fet, està completament estancada.

(Entra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

Encara que hagi de moltestar la Cambra, citaré alguns casos per a recolzar les meves afirmacions, casos que seran més eloqüents. De tot arret de Catalunya — pel meu cas especialment de Cerdanya i de l'Empordà — arriben queixes de pobles que diuen que troben dificultats per a establir el telèfon. L'hivern darrer uns pobres viatgers estigueren a punt de sucumbir entre la neu i el torb perquè no pogueren avisar a la vila veïna en demanda d'auxili.

A Puigcerdà i a altres pobles de Catalunya hi ha un estat, almenys, de protesta. Els abonats es volen donar de baixa perquè la Companyia ha arranjat els nuclis de la manera que li ha donat la gana i ha anat augmentant les seves exigències, i allà, com a tot arreu, s'ha hagut de sucumbir davant de l'omnipotència de la Companyia. Un dia una caravana de Barcelona se n'anà als Angels, i l'Alcalde de Girona va voler anunciar l'arribada i li digueren que no hi havia telèfon. Ara bé: l'administració dels Angels havia estat autoritzada per la Companyia per establir, pagant-se'l ella, un servei de telèfons. Aquest servei havia fet grans favors, perquè aquell loc és el centre de comunicació de totes les masies perdudes per aquelles muntanyes. Havia fet grans serveis; alguna vegada havia salvat la vida d'algun home perquè s'havia pogut demanar els serveis mèdics a Girona. En un moment determinat, la Companyia tallà la comunicació perquè no assegurava un abonament mensual que resultés el promig, però que no es podien comprometre a pagar. No valgueren apel·lacions ni protestes. El fet, per exemple, de què assenyali que només es pot estendre el telèfon a dos quilòmetres, produeix el següent resultat: que, trencant la línia de comunicació, tot un enfilall de pobles queden sense comunicació. És el cas de tots els pobles des de Sant Jordi a Calrà al Pont de Girona; és el cas de tots els pobles de la Cerdanya, i si anéssim seguint no acabariem en tota la tarda, sobretot si els senyors Diputats volien acompanyar-me citant casos.

I bé. Jo dic, senyors Diputats, que s'ha de fer els possibles per acabar amb això; que és una vergonya, que no pot continuar, que, sobretot,

és indignant que sigui possible que uns homes mal aconsellats per l'odi i pel despit malbaratessin per una disposició uns cabals que no eren seus i que aquells homes que palesaven la seva incapacitat, per aquesta mateixa disposició, es podessin donar el goig morbós de deturar l'acció d'un poble que palesava la seva capacitat constructiva amb una escassetat de mitjans. A l'hora que Catalunya vol demostrar els beneficis de l'Autonomia millorant els serveis, modernitzant-los, portant-los a l'últim poble, no pot ésser de cap manera que nosaltres no poguem portar el servei telefònic i haguem de privar-nos d'aquell instrument de progrés, com passa ara actualment.

Resumint, el que jo vaig a demanar al Govern és: en primer lloc, que jo crec que s'hauria de procurar que els serveis o que les facultats d'intervenció que té l'Estat en la Telefònica, passessin a Catalunya; que fos derogada aquella reial ordre del 28, aquella reial ordre que encara va refrendada per un diguem-ne Ministre de fatal record. Si la dictadura va poder donar una ordenació, ¿per què no se l'ha de poder donar la República — en el cas nostre la Generalitat de Catalunya —, i, en cas que això es fes, ¿per què no hem d'acomodar-ho a les necessitats i manera d'ésser de Catalunya? Jo voldria també que, si fos possible, s'establís un servei que illustrés els pobles, que els orientés i que, si fos possible, es veiés la manera d'ajudar-los perquè no quedi interrompuda aquella magnífica obra que ja havia realitzat Catalunya. Això sense perjudici, senyors Diputats, de què, quan poguem i sempre, es realitzi la nostra màxima aspiració de què estableixi el dret i que es retorni a Catalunya el que li fou pres amb injustícia i violència. He dit. *(Rumors d'aprovació.)*

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Estic segur, senyors Diputats, que no hi ha cap català que no acompanyi el senyor Blasi en el seu desig de tornar a Catalunya aquella organització que amb tanta habilitat i amb tant d'encert havia organitzat la Mancomunitat de Catalunya: els serveis de telefonia. En això coincideix, naturalment, també, d'una manera absoluta, el Govern de la Generalitat; però al senyor Blasi no se li escapa, naturalment, tota la transcendència que té aquesta disposició que ell ha esmentat en què la dictadura, l'Estat en temps del Govern de la dictadura, va cedir el monopoli dels telèfons a una Companyia que ha vingut regulant aquest servei, mirant, sovint, molt més els interessos de la pròpia Companyia que no pas els interessos públics, i descuidant, gairebé sempre, els interessos del poble de Catalunya, tan encertadament satisfets per la Mancomunitat. En virtut d'aquesta disposició, saben els senyors Diputats que varen passar aquests serveis a la Companyia Telefònica Nacional, a l'anomenada Companyia Telefònica Nacional. Saben tots els senyors Diputats les protestes que hi ha hagut arreu d'Espanya, molt intenses, indubtablement, a Catalunya, contra aquest monopoli, però la realitat és així: que

aquesta Companyia té una concessió per a l'explotació d'aquest servei, una concessió sense límits quant al servei, amb un límit en quant al temps d'aquesta explotació, i el senyor Blasi sap, coneix perfectament, que el límit en el temps té un termini, sinó recordo malament l'any que ve, crec que és en el mes d'agost de l'any 34.

Compto jo que llavors serà el moment — i per això jo tinc una satisfacció en escoltar les manifestacions i desitjos del senyor Blasi —, quan arribi aquesta data en què han de tornar a l'Estat els serveis de telèfons, excepte el que fa referència a conferències, llavors compto jo que serà el moment oportú perquè Catalunya autònoma faci tots els treballs necessaris per a obtenir el màxim de beneficis...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano la paraula per allusions.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Simó i Bofarull, la Presidència en aquest cas no pot apreciar les allusions.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: En aquest cas serà per adherir-me al prec del senyor Blasi.

(S'entaula un breu diàleg entre la Presidència i el senyor Simó i Bofarull, que no pot entendre's bé per continuar parlant el senyor Conseller Primer.)

El Sr. CONSELLER PRIMER: ...en la instal·lació d'aquest servei abans de 1934. L'Estatut assenyala d'una manera concreta quines seran les atribucions de Catalunya respecte el servei de telèfons. Correspon a l'Estat la legislació, ens correspon a nosaltres l'execució d'aquesta legislació. Doncs bé, el Govern, en fer-se càrrec del servei de telèfons de l'Estat novament, serà llavors sens dubte que el Govern de la Generalitat podrà actuar per a poder obtenir el màxim de llibertat per a anar a establir a la nostra terra amb la major perfecció possible el servei que amb tant d'encert demana que es reguli, el senyor Blasi, per a Catalunya.

El Sr. BLASI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Blasi.

El Sr. BLASI: Jo agraeixo les manifestacions del senyor Conseller Primer. No m'escapen, veritablement, les enormes dificultats que ha de trobar el Govern, però jo crec que també faria mal efecte una conformitat musulmana. Jo crec que Catalunya, d'una manera o altra, hauria de fer aquesta protesta i sento que hagi d'ésser potser el més humil dels Diputats de la Cambra qui ho faci. Jo agraeixo al senyor Simó que s'adhereixi als meus desigs, perquè sigui una protesta de tota la Cambra que pugués servir de precedent per a la disconformitat que un altre dia podrà servir per a aconseguir allò que el senyor Santaló ha promès i que jo desitjo que es realitzi. Mentrestant, a mi em plauria que s'intentés veure si es pot portar el telèfon a aquests pobles que el tenen demanat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó per a un altre prec.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: He d'expressar a la Presidència, i a la Cambra, el meu agraïment i procuraré abusar el menys possible de llur benevolença. Però en parlar-se de telèfons no pu

resistir de molestar la Cambra uns minuts per a dir potser alguna cosa inconvenient, com acostumo a fer.

El Sr. PRESIDENT: Mentre sigui parlamentari se li tolerarà, i sap el senyor Simó que la Cambra l'escolta amb gust.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Es reglamentari, trist, dolorós i potser podria aplicar-s'hi un altre qualificatiu més contundent. Jo he de creure que tota la Cambra coneix, com coneix molt bé el senyor Conseller Primer, el contracte amb la Telefònica, perquè encara subsisteix aquest contracte. Naturalment, aquí no podem fer al·lusions a les gestions dels nostres Diputats o dels membres del Govern actual que hagin passat pel Ministeri de Comunicacions, però jo vull sincerarme davant la Cambra en el sentit de justificar la intervenció dels representants directes del poble en aquesta matèria, dient que des del mes d'octubre del 1931 està dormint en la Comissió de Responsabilitats el dictamen que vaig tenir l'honor de fer en nom d'ella sobre la qüestió de telèfons. Allà es demostra, i està en la consciència de tots, i hi han Projectes de Llei del Govern, essent Martínez Bàrrios Ministre de Comunicacions, que és illegal, immoral, vexatori per a la sobirania nacional, contrari als interessos del país, el contracte amb la Telefònica, però sens dubte devien trobar excessiu que jo com a Ponent demanés 200 milions de pessetes de fiança per la llibertat provisional dels que havien intervingut en el contracte. Per tant, dit això, diguin si no m'he hagut de sentir emocionat en escoltar el prec del senyor Blasi.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Purament i exclusivament per a dir al senyor Simó que el coneixement que poden tenir els Ex-ministres de Comunicacions respecte la situació de l'Estat envers la Companyia Telefònica Nacional, és exactament el mateix que nosaltres podem tenir, que indubtablement tenim, de la situació de les relacions entre l'Estat i la Telefònica, com també és el mateix coneixement del per què no s'han resolt i portat a terme aquests Projectes de Llei, tots els Diputats que han estat al Parlament de la República.

Continuació de la interpel·lació sobre l'Hospital de Vilafranca

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: La resposta que el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social va donar l'altre dia a la meua pregunta encaminada a iniciar aquesta interpel·lació, m'obliga a dedicar unes paraules a precisar el que va ésser objecte d'aquella pregunta i és avui objecte de la interpellació.

Creiem, després d'un estudi de tots els antecedents, que la intervenció del Poder executiu català en la suspensió del Patronat de l'Hospital de Vila-

franca, és una intervenció illegal, per quant excedeix de les facultats que la legislació vigent dona al Govern de Catalunya. Vaig avençar el dia passat el meu primer intent de demostració, que hauré de desenvolupar breument avui, i no vaig tenir la fortuna que el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, cosa que hauria pogut fer i era lliure de fer-ho o de no fer-ho, des del primer moment donés una resposta concreta a la pregunta concreta, perquè en període de preguntes ens trobàvem quan jo li vaig fer, i, en canvi, vaig tenir l'honor, va tenir el gust tota la Cambra, de sentir de llavis del senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social paraules sobre el problema que avui hem de tractar que no responien cap pregunta que jo hagués formulat, perquè, i aquestes vull que siguin les meves primeres afirmacions, l'essencial, el bàsic, en el cas de Vilafranca és una intromissió del Govern de Catalunya en la gestió de patrons d'hospitals particulars sotmesos al règim de beneficència privada, intromissió, com deia i vaig a demostrar-ho, que ha tingut lloc absolutament fora dels límits marcats per la Llei.

En les poques paraules que vaig pronunciar l'altre dia, en vaig usar una que si és ofensiva ho sento, i si és antiparlamentària la retiro. Jo em vaig prendre potser l'excessiva llibertat, senyor President, de dir que el curtíssim preàmbul del Decret de suspensió del Patronat de l'Hospital de Vilafranca estava redactat en «camelo». Aquesta paraula, com dic, ofensiva no havia d'ésser-ho.

El Sr. PRESIDENT: Parlamentària, excessivament parlamentària, tampoc no ho és. (Riülles.)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Si no és excessivament parlamentària, la substituiré per una altra.

El Sr. PRESIDENT: Sobretot, no és catalana.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Potser és que aquí encara no ens hem acostumat prou a la cosa i ens manca encara la paraula, i per això doblement jo em planyo que primer en vingués ja el costum i que haguéssim d'enriquir el nostre diccionari cercant una paraula catalana per a això. Però, de moment, jo en tinc prou, i no sé si és traducció literal, amb dir que el preàmbul del Decret és una incongruència. Ve a dir, més o menys: en aquest moment, tenint en compte que a Barcelona està plovent a bots i a barrals, el Parlament acorda tal cosa... — no plou, que jo sàpiga —. Doncs, de la mateixa manera, aquest Decret diu: «Tenint en compte o feït ús de les facultats que ens confereix el Decret que posa en vigor l'acord de la Comissió mixta per a la implantació de l'Estatut de Catalunya, el Govern decreta tal cosa.»

Ara bé, la meua pregunta al senyor Conseller d'Assistència Social, es referia concretament a quines eren les disposicions legals vigents en virtut de les quals el senyor Conseller d'Assistència Social i tot el Govern — perquè si no m'equivoco, i no voldria equivocar-me, aquesta suspensió del Patronat de Vilafranca fou acord del Govern —, en virtut de quins textos el Govern es creu amb autoritat per a haver suspès el Patronat de Vilafranca. Jo deia l'altre dia que coneixia disposicions vigents — i diré al meu modest criteri, per-

què encara són vigents — que prohibien una actuació governamental tal com s'havia vist pel Govern de Catalunya en aquest cas; i per avançar temps, perquè aquí tots hem d'aprofitar-lo, vaig citar quins eren aquests articles. No vaig tenir la fortuna de què el senyor Conseller d'Assistència Social, que segurament ho farà avui, per ésser amable i amic de la precisió, no vaig tenir la fortuna de què aquell dia em digués en virtut de quins articles es creia autoritzat en nom propi i de tot el Govern, per a suspendre un Patronat per si i avant si, sense expedient, perquè o jo estic mal informat, i sempre acceptaré una lliçó de la V. S., o quan hi ha un traspàs de serveis, nosaltres ja sabem que ens traspassen el servei sense els fons; aquesta és la regla general, que per ara no s'ha infringit, i ja veurem quan es comença a infringir.

Els serveis de Sanitat, per exemple, que han estat traspassats fa temps, que jo sàpiga, no han donat lloc encara a cap traspàs de cabals, i la V. S. ha dit d'una manera ben contundent que si es traspassava els serveis sense cabals, no es traspassava res. L'únic que la V. S. abandonà per un minut la contundència i no ens va dir quants anys de paciència estava disposat a tenir, perquè l'obliguessin a regir uns serveis sense cabals. Però això és un parèntesi. Nosaltres sabem que el traspàs és un traspàs de facultats, però no de cabals; però, ¿de quines facultats? Heus ací l'essència de la qüestió. Al meu entendre — i sobre aquest punt jo agrairia una lliçó del senyor Conseller d'Assistència Social — mentre el Parlament de Catalunya no legisli les facultats que el Govern de Catalunya té en els serveis traspassats, són, en el contingut i en la forma, mentre no es disposi altra cosa, les mateixes facultats que tenia el Govern central. Vol dir que amb aquests traspassos de serveis, es traspassa, per dir-ho així, amb bloc, la legislació i la reglamentació vigent, fins que el Govern en l'executiu i nosaltres en el legislatiu, alterem l'estat aquest.

Els articles — la V. S. segurament els coneix — que es refereixen a aquesta matèria, són, com ja vaig avançar el dia passat, el 37 i el 39 de la Instrucció de 14 de març del 1899, i que diuen, d'una manera textual — em permetreu que ho llegeixi de pressa i en l'idioma original: *La suspensión podrá decretarse — s'entén dels patronats d'instituts de beneficència privada — por el ministro de la Gobernación y por los Gobernadores de provincias, previa la instrucción de un expediente sumario en que sean oídos los interesados y conste alguna de las causas apuntadas en el artículo anterior.* En dit article hi ha una llista que no llegiré per no molestar a la Cambra i perquè precisament l'acusació que jo formule al Govern és la de no haver fet expedient de cap mena i, per consegüent, no ha investigat si correix alguna de les causes que segons la Llei poden donar lloc a la suspensió. L'art. 39 completa aquests preceptes, dient: *Siempre que el ministro de la Gobernación acordase o confirmase la suspensión del representante de una fundación, instruirá un expediente para resolver con toda urgencia la forma en que ha de gobernarse interinamente la fundación.* L'expedient instruit — ja ho sap la Cambra, ja ho sap tot Catalunya — ha estat cercant les màximes repre-

sentacions del sectarisme vilafranquí i lliurar a la suma de la màxima representació del sectarisme vilafranquí, el govern o el desgovern — que això ja ho anirem veient — de l'Hospital de Vilafranca. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. ARMENDARES: Això és gratuït.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això és gratuït per a tothom, menys per al poble de Vilafranca, que paga les costes. (*Rumors d'aprovació en la Minoria de Lliga Catalana i de protesta en alguns escons de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats; no interrompeixin. (*La Presidència talla als seus inicis un diàleg entre diversos senyors Diputats de la Majoria i el senyor Vidal i Guardiola, advertit de què desisteixi pels seus companys de Minoria.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Tenen raó la Presidència i els meus companys. Tindré segurament el gust de sentir el senyor Armendares i reglamentàriament de contestar-li.

Doncs ens trobem amb una intervenció del Govern de Catalunya, feta molt poc després del traspàs dels serveis de Beneficència, que és una arbitrarietat, en quant no segueix els camins de la legalitat, sinó purament els camins del caprici, i per això, senyor Conseller d'Assistència Social i senyors Diputats, jo em vaig permetre, en les curtes paraules que vaig pronunciar al fer la pregunta, dir que, al meu entendre, aquest acte, aquesta intervenció directa del Govern, destruint la pau en un Patronat d'una institució de beneficència privada de les més interessants i que ha estat durant anys i anys una glòria per a Catalunya, era un acte, que jo també sense voler ofendre, però no sabent potser matisar prou la paraula, vaig dir que era un d'aquells actes, i no el primer, de foment de l'anarquia per part del Govern actual de Catalunya. (*Rumors.*)

I aquesta illegalitat, per què es va cometre? Nosaltres som, com a representants del poble de Catalunya, responsables de la marxa normal de totes les institucions, i les institucions de beneficència privada plantegen problemes especialíssims per molts motius, que no són un secret per a la Cambra. En primer terme, la beneficència pública és insuficient, l'assistència social pública no basta per a complir el mínim que correspon a un país civilitzat; no basta avui, i jo no sé com podrà bastar en pocs anys tenint en compte la migradesa present i la probable migradesa futura dels capdals públics de Catalunya. Doncs bé, a Catalunya, com a tots els pobles que es troben en aquesta situació, no hi ha hagut més que una solució històrica: la de què la beneficència privada supleixi una deficiència de l'assistència social pública. ¿I quina és, senyors Diputats, la missió dels Governaments enfront d'aquestes institucions de beneficència particular, que són una prova de l'esperit autònom de solidaritat social, que no actua a través dels Governaments, sinó que actua a través del país?

L'actitud del Govern, al meu entendre, es pot reduir a dues missions essencials. Primera, que respecti la voluntat dels Patrons, dels fundadors, dels que donen els cabals per instituir i establir aquests establiments de beneficència; i, segona, i també molt important, que s'evitin, cosa que malauradament sembla que succeeix, les malversions de cabals destinats a beneficència particular. I, per consegüent, enfront del problema de l'Hospi-

tal de Vilafranca, jo he trobat antecedents de lluites molt antigues entre l'Ajuntament i el Patronat de l'Hospital. Aquestes lluites han donat lloc a una sèrie de plets, i per ara crec que no estic obligat a molestar la Cambra amb els detalls — si el curs de l'interpellació ho exigeix, resto a la seva disposició —, però sempre queda flotant per damunt de totes aquestes disputes de caràcter civil, un fet que, d'ésser exacte, — també jo n'agrairé la rectificació, perquè aquí tots som ciutadans representants de Catalunya que cerquem la veritat — des del punt de vista de la situació financera de l'Hospital de Vilafranca, o jo estic mal informat, i com dic agrairia una immediata rectificació que es pot fer amb un monosíllab, d'un pressupost aproximat, xifres rodones, de 60,000 pessetes l'any de la qual l'Ajuntament de Vilafranca n'aporta 1,000. De manera que, deixant, com dic, de banda tot l'aspecte civil, complicat, i que potser no correspon a aquest Parlament, hi ha un aspecte financer, i és que s'ha cercat en aquests darrers temps la mediació del que aporta 1,000 pessetes, per apoderar-se de la Direcció, que en realitat, en justícia, correspon, si hi ha encara equitat, als que n'aporten 59,000. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Em permet un moment, senyor Vidal i Guardiola? És descuidat de dir que la Generalitat hi contribueix amb 18,000 pessetes.

El Sr. ARMENDARES: I l'Ajuntament de Vilafranca cedeix un edifici esplèndid perquè puguin usar-lo aquestes monges com escola, a benefici de l'Hospital de Vilafranca. (*Segueixen encara els rumors.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El problema de l'Escola i de l'Institut, és absolutament independent del de l'Hospital i del del Patronat, com vaig a demostrar tot seguit.

A Vilafranca, com a tot arreu, hi ha una pila de qüestions que poden o no barrejar-se, però el que no es pot fer, és quan nosaltres plantejem un problema concret, d'una intervenció que considerem il·lícita del poder executiu, entretenir l'atenció de la Cambra amb uns problemes, molt interessants, però que no són el problema essencial objecte de la interpellació, i el problema essencial, mentre no se'm digui el contrari — perquè dintre de la meua modestíssima esfera jo encara dec tenir el dret exclusiu de dir sobre què és que faig la interpellació — el problema concret a què es refereix la meua interpellació, és perquè s'ha seguit un procediment il·legal, i espero la resolució en aquest punt concret, per suspendre els Patrons de l'Hospital de Vilafranca. El problema és que s'ha volgut aprofitar, i torno a dir-ho, senyor Armendarès — les meves paraules eren ben clares — la intervenció de qui paga 1,000 pessetes, contra 60,000, perquè és a través de l'Ajuntament i no de la Generalitat que s'ha fet la intervenció, i contra tots els altres que aporten el pressupost, i en definitiva s'han produït amb aquesta intervenció del poder executiu en l'Hospital de Vilafranca, diversos fenòmens. En primer lloc, una desorganització administrativa i financera de l'Hospital. Jo voldria avui pronunciar unes paraules que no poguessin ésser mal interpretades per ningú, però és un fet que jo, aprofitant precisa-

ment aquest espai de temps entre la pregunta i la interpellació, he pogut comprovar que el canvi de Patronat, interí si les VV. SS. volen — ja sabem quin valor tenen aquestes interinitats — el canvi de Patrons ha donat lloc a una minva considerable de diverses aportacions de caràcter particular en els cabals de l'Hospital de Vilafranca.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: Es clar, es clar!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no puc comprendre fins a quin punt, torno a dir-ho, en un país on les institucions públiques d'assistència social són evidentment insuficients, jo no puc comprendre com promou un somrius de satisfacció per part d'alguns senyors Diputats el fet tristíssim que disminueixi l'única reserva que té la beneficència privada, quan els pressupostos públics estan tan exhaurits i és aquesta reserva, la de la caritat particular.

El Sr. CUNILLERA: Caritat electoral. (*Rialles i rumors.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Aquesta és senyors Diputats, una de les conseqüències, i jo no hauria fet aquesta interpellació si darrera del fet concret de l'atropellament al Patronat de Vilafranca, no hi hagués vist la possibilitat, i si les VV. SS. m'apuren diré «la probabilitat», de què darrera del Patronat de l'Hospital de Vilafranca estiguin amenaçats tots aquells altres Patronats d'altres institucions privades, d'assistència social, la composició dels quals, i això és molt natural que passi en tots ells, no es composi, precisament de persones afectes políticament al Partit que avui té el Govern de Catalunya. (*Rumors en la Majoria.*) I això serà simptomàtic de tota una política i de l'actuació d'un Govern, i contra això és contra el que jo vull protestar amb aquesta interpellació. (*Segeixen els rumors.*)

El senyor Conseller d'Assistència Social, a canvi de reservar-se per avui la resposta, que jo li agrairé molt, sobre els textos legals en què es recolza, o recolza, les seves disposicions suspent els Patrons de l'Hospital de Vilafranca, feu al·lusió a una sèrie de problemes als quals jo no m'havia referit. No m'hi havia referit perquè em semblaven improcedents, no perquè no fossin dignes d'estudi. Nosaltres considerem que la beneficència particular és insubstituïble; (*Rumors en la Minoria socialista.*) que el Govern per ara, i per molts anys, l'ha de fomentar i no hi ha més que una manera de fomentar la beneficència privada, que és donant als que aporten cabals per aquestes institucions, almenys, la tranquil·litat que aquests cabals seran administrats per qui a ells els sembli bé. (*Rumors.*) Perquè la missió del Govern ha d'ésser purament formal, com deia, vigilar que no hi hagi malversacions, però res més que això.

Ara, el senyor Conseller d'Assistència Social, i jo cometria una descortesia si no m'hi referís i seria poc pràctic perquè seria deixar matèria per més tard, feu, no recolzant-se en paraules meves sinó de *motu-propio*, al·lusions a les religioses que ocupen un lloc en aquell Hospital. I, recollint les paraules del senyor Conseller d'Assistència Social, i altres que s'han pronunciat, i la campanya que s'ha vingut fent a Vilafranca entorn de tota

aquesta actuació governamental i del Partit d'Esquerra a la capital, jo voldria dir al senyor Conseller d'Assistència Social que es fa un mal gravíssim a Catalunya destruint o afeblint aquestes institucions de beneficència privada, quan no es té l'absoluta seguretat que poden ésser substituïdes amb avantatge per a la collectivitat, i, sobretot, amb avantatge pels que més necessiten dels serveis d'aquests hospitals. (*Rumors.*) Lluny de mi, crec que la lectura de la meua pregunta n'és una prova suficient, lluny de mi cap allusió a problemes de laïcisme que han estat plantejats amb motiu d'aquesta suspensió dels Patrons de l'Hospital de Vilafranca. Perquè si la V. S. cregués com han pretès molts deixar de banda l'essència d'una intervenció capriciosa del Poder executiu i portar la discussió en aquest terreny, jo m'hauria d'avançar dient a la V. S. el següent: Les institucions de beneficència privada en la nostra terra han estat i són substancialment institucions religioses recolzades en l'esperit de la caritat cristiana. (*Rumors.*)

El Sr. FÀBREGA: Jo en conec una que no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no puc, senyors Diputats, oblidar, i m'avanço també a possibles records, no puc oblidar repeteixo, que existeixin efectivament en molts països institucions de beneficència que no són exclusivament i principalment religioses; però en conec diverses d'observació directa i podria dir al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social que en totes elles, quan no es tracta d'institucions purament religioses, s'observa un esperit de solidaritat social que no és precisament el que ha inspirat l'actuació del Govern en el cas de l'Hospital de Vilafranca, i de tots els seus inspiradors segons testimoni autèntic, especialment de la premsa d'aquella localitat. És possible que les VV. SS. pretenguin, ho repeteixo, substituir per la competència aquestes institucions, però destruir per sectarisme, amb la seguretat que no es pot substituir, almenys per ara, de què no hi ha esperança de què així sigui perquè no es compta amb els mitjans necessaris per la substitució i per la millora d'aquestes institucions, és un greu mal que es fa a l'assistència social de la nostra terra; i contra aquesta actuació vostra, conseqüència del vostre sectarisme, vaig no sols jo, sinó que hi va la gran majoria del poble de Vilafranca; (*Rumors.*) perquè és ben públic que en aixecar-me jo aquí per a protestar de la vostra arbitrària actuació, no ho faig precisament en nom d'un grup d'amics ni tampoc ho faig en nom d'un Partit polític, sinó fent-me ressò de la gran massa de la població de Vilafranca. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CANTURRI: Com ho sap la V. S. això?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: La gran massa de la població de Vilafranca, amb els elements de tots els partits, ha protestat de la intromissió governamental; i s'ha donat el cas grotesc — les proves del qual les tinc aquí, però tinc la seguretat que altres companys de la Cambra les coneixen millor que jo — de què el Partit d'esquerra, del qual ahir vàrem quedar tots convençuts de que ni directament ni indirectament ni per simpatia és feixista (*Rialles.*), el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya ha expulsat

per escrit — la carta la tinc aquí —, ha expulsat, repeteixo, individus d'aquest mateix Partit de Vilafranca perquè s'havien sumat a la protesta de tot el poble contra la intervenció del Govern, intervenció precipitada i illegal del Govern, contra l'Hospital de Vilafranca. I, en canvi, que jo sàpiga, ni els nostres amics de Lliga Catalana, ni en Acció Catalana Republicana, que es varen sumar a la protesta, ni en altres Partits d'esquerra, no parlem dels de la dreta de Vilafranca, han expulsat, que jo sàpiga, cap dels seus afiliats o adherits per haver-se sumat a aquesta protesta amb l'actuació arbitrària del Govern. (*Rumors.*)

El Sr. TRIES DE BES: Molt bé!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I jo, senyors Diputats, considero que no es tracta d'un cas concret, perquè interpellacions sobre un cas concret probablement no corresponen a aquesta Cambra més que quan són simptomàtiques. I aquesta actuació vostra en el cas del Patronat de l'Hospital de Vilafranca, és una actuació simptomàtica, perquè demostra l'esperit en què entreu a considerar aquest problema. Si hi havia a l'Hospital de Vilafranca defectes d'administració i un Govern ordenat els vol corregir per a procedir com cal, ha d'obrir un expedient; i tinguin les VV. SS. l'absoluta seguretat que d'aquests bancs, i jo no he consultat els meus amics de Minoria, però tinguin les VV. SS. la seguretat que no ens hauríem d'oposar a l'obertura d'un expedient per a investigar irregularitats administratives o d'altra classe en la gestió d'un institut de beneficència privada; tinguin les VV. SS. la seguretat que no s'aixecaria ni una sola veu en contra dels nostres escons i que haurem d'estar sempre al costat del Govern que cerqui la millora dels serveis de beneficència, que cerqui la millora en l'administració d'aquells serveis i dels altres. Però el que no podem fer és subratllar amb el nostre silenci actuacions il·legals, actuacions precipitades i que, en definitiva, no tenen altra conseqüència que destruir aquest esperit que no sempre està prou viu en la nostra terra de la caritat i del que necessita el poble de Catalunya per als serveis de beneficència particular, ja que l'oficial està migrada i ja veurem com estarà dintre de pocs anys si vosaltres continueu dirigint les finances de Catalunya. (*Rumors en la Majoria; molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Senyors Diputats: Amb la major brevetat procuraré contestar, perquè en el fons poques coses he de contestar de les que ha dit la V. S. en la seva intervenció, i, dintre d'aquesta brevetat, procuraré fer-ho amb la màxima claredat possible.

Lo més important, al nostre judici, del que ha dit la V. S. és que havíem actuat en una forma arbitrària, mancats de fonaments de legalitat. Aquesta manifestació ha estat el principal argument de tota la vostra peroració. I amb breus paraules volem contestar, i a aquest propòsit li direm que, traspassats els serveis d'Assistència Social, mentrestant no es doni una nova Llei i una nova reglamentació, subsisteixen la reglamentació i les Lleis de l'Estat espanyol. I entre aquestes Lleis i reglamentacions hi ha la que la

V. S. ha citat, sí, però, de la qual ha escamotejat la part que li interessava.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Escamots, no! (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Escamotejat! I ja parlarem, senyor Vidal i Guardiola, del feixisme, perquè efectivament, n'haurem de parlar d'això, quan parlem de les coses de Vilafranca. En parlar la V. S. d'aquesta reglamentació, escamotejant les paraules que li interessaven, s'ha descuidat, o millor dit, ha deixat de dir que l'art. 36 de la Instrucció del ram d'Assistència Social particular, del 14 de març del 1899, en el seu apartat cinquè, conté la numeració en absolut d'aquella sèrie de coses que ha dit per a poder dissoldre o anullar o separar alguns delegats i entre aquests hi ha el següent, senyor Vidal i Guardiola, i jo espero la seva rectificació, que jo també tinc còpia del text. Diu que quan hi hagi alguna pertorbació o altres inconvenients que impideixin el normal funcionament d'aquest Patronat, sempre que aquestes pertorbacions o inconvenients no obeeixin el desig d'evitar una total destrucció d'aquest Patronat, pot representar un dels casos en què l'antic Ministre de la Governació es podia recolzar per a dissoldre, per a anullar o separar alguns membres d'aquest Patronat. I jo deixo a la consideració de la V. S. si, efectivament, existeix aquest estat de pertorbació, motivat en el Patronat, per part dels que integren aquesta Junta de beneficència de caràcter particular.

Segurament la V. S. m'objectarà que si existia una pertorbació dintre aquesta Junta d'Assistència Social, era pel joc de majoria i minories que s'havia de resoldre l'afer, el problema que es plantejés, dintre d'aquesta comissió; però jo no ignoro que la V. S. coneixerà segurament que totes aquestes Comissions i Junes d'Assistència Social obeeixen a una concepció medieval, tota vegada que integren aquestes Junes elements de les tres branques que composaven la societat en l'època medieval: la clerecia, els nobles i l'estament popular. I d'acord amb aquests elements s'integra, es constitueixen totes les Junes d'Assistència Social dels hospitals de Catalunya, obeint a una necessitat social d'època antiga, però no obeint a cap concepció moderna de les necessitats del moment. I així, quan es planteja un conflicte dintre d'aquest Patronat, no s'ha de mirar la força numérica dels vots, sinó les raons que poden fonamentar les determinacions. I quan, per una banda, hi havia aquest estament popular, que si a l'edat mitjana no tenia cap valor, a la moderna té un valor superior al que pot representar la clerecia i la noblesa en aquest Patronats; jo, malgrat la força numérica inferior en aquest Patronat, havia de trobar-me en què havia de pesar en el meu ànim i havia de veure que no podia continuar en la tramitació normal i legal d'aquest Patronat, veient amb pugna uns interessos que conceptuava superiors als representants per les altres dues branques en aquest Patronat. I això ho abonava l'apartat cinquè de la instrucció del 14 de març del 1899, on hi ha un segon apartat en tal sentit. L'article a què la V. S. alludia estipula que, una vegada hi hagi aquesta suspensió,

caldrà obrir un expedient, i en aquest caldrà escollir les parts. Doncs bé, jo abans de suspendre la Junta del Patronat de l'Hospital de Vilafranca he de dir que varen venir al meu Departament la Junta d'aquest Patronat per posar de manifest els arguments que varen creure pertinents sobre el que feia el Municipi de Vilafranca, i, simultàniament, que jo rebia els delegats de l'Hospital de Vilafranca, rebia també a uns delegats del Municipi vilafranquí, i exposaven allò que creien un punt de vista de dret per la ciutat de Vilafranca. I, prèvia consulta d'uns i d'altres, vaig resoldre, comunicant prèviament a l'Hospital el dictamen i la resolució, perquè jo llavors representava, no pas un Governador de província, sinó que tenia atribucions pròpies de l'antic Ministre de la Governació. I, una vegada exposat el fonament legal — i ja refutarà la V. S. si hi ha algun inconvenient o no, perquè estic disposat a tota mena d'aclariments — jo diré a la V. S. que, en parlar de l'assumpte de Vilafranca no podem reduir-lo als límits que la V. S. plantejava, no podem reduir-lo purament i exclusivament a l'aspecte o al caire amb què la V. S. volia portar la discussió, una vegada destapat l'afer.

M'interessa que la V. S. i tota la Cambra s'assabentin dels motius que han motivat aquest conflicte entre l'Ajuntament i els antics Patrons.

Havia dit la V. S. — i segurament ho ha dit portat per un embalament, però amb un desconeixement que la V. S. reconeixerà i ratificarà — que aquesta antiga Junta de patronat era una de les glòries més legítimes de Catalunya. Es cert o no?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: L'Hospital de Vilafranca.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: L'Hospital i la Junta d'Assistència.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: He parlat solament de l'Hospital. Jo no conec els senyors de la Junta i solament he dit que era una glòria per Catalunya l'Hospital.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Però en parlar d'una Institució que és una glòria per Catalunya, no crec que pugui referir-se la V. S. a unes parets o uns llits, sinó a un organisme integrat per totes les parts components, que són les que poden haver donat aquests dies de glòria.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: És la Institució.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo solament desitjava que ratifiqués les manifestacions que ha fet en aquesta Cambra de què aquesta Institució constituïa una glòria legítima per Catalunya, i jo, que no poso en dubte l'esperit català de la V. S., he de dir que si hagués sospesat un xic més la cosa no hauria fet aquesta manifestació, perquè d'altra manera no sé com conjuminaria la V. S. aquesta glòria de Catalunya amb una Junta que va contribuir amb una quantitat crescudíssima destinada al monument a Primo de Rivera. (*Rumors i rialles en la Majoria.*)

I continuem amb la interpellació. Crec que aquest problema, i segurament que coincidirem la V. S. i el que parla i totes les senyories de la Cambra, en què quan a un governant se li presenta un problema amb factors que interessaven per una banda l'interès col·lectiu i per l'altra banda afecta els interessos par-

ticulars, crec jo que actuant amb un sentit de responsabilitat, el que en aquells moments té aquesta acció de govern es decanta als interessos collectius i no mai pels privats. ¿Està d'acord la V. S. amb aquesta doctrina?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: En parlarem.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: No crec que hi hagi cap governant que es decantés en favor dels interessos privats.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No diré que hi hagi cap governant que hagi de fer-ho, però n'hi ha que ho fan.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Ja en parlarem, però jo pregunto a la V. S. si sotscriu les meves paraules en el sentit de què tot governant que tingui una sensació de responsabilitat ha de sotscriure sempre que davant d'un problema els factors del qual siguin l'interès públic i l'interès privat, el Govern sempre ha de decantar-se per l'interès públic i no pel privat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No accepto la pregunta per capciosa i li ho demostraré després, perquè la beneficència privada és diferent de l'interès particular.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo assento una afirmació de caràcter general.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no accepto la pregunta.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Doncs jo dic que cal actuar en favor de l'interès públic i no del particular, i així ho dic a la V. S. que ho hem fet en aquest cas.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿Destruir l'interès particular és la vostra política? I que el país s'arruïni?

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Que l'interès particular no estigui mai per damunt de l'interès públic, aquesta és la nostra política.

Ha dit també la V. S. — i ja en parlarem fent-ne un xic d'història — que en substituir aquesta Junta en forma provisional ho fèiem en una forma capciosa i tendenciosa. Jo pregaria solament a la V. S. que en un moment que tingui d'esplai o de lleure en les seves ocupacions normals llegeixi el Projecte de Llei ja presentat a aquesta Cambra i amb dictamen de la Comissió sobre l'estructuració dels hospitals comarcals, conceptuats com la part més bàsica de l'organització sanitària en els medis rurals, i a través de les descripcions d'aquesta Llei comprendrà la V. S. la importància que jo dono als hospitals comarcals, com a punt inicial del renaixement sanitari a casa nostra. Veurà que no solament pretenem anar a un perfeccionament tècnic d'aquests hospitals, a un perfeccionament del seu personal, sinó que també pretenem canviar l'estructuració, l'organ en-carregat de la funció.

Avui els hospitals de Catalunya, tret de casos excepcionalíssims, no són pas una cosa que constitueixi un motiu d'orgull per a nosaltres, com fa pocs moments deia la V. S. Manquen moltes coses, molts de detalls, molts perfeccionaments de caire tècnic, i crec que una interpellació o una discussió entre V. S. defensant aquest criteri i jo defensant l'altre, us convenceria — perquè crec en la vostra noblesa — que no és pas Catalunya, en sentit hospitalari, d'or-

ganització hospitalària comarcal, que ocupa un lloc gaire adient dintre de la civilitat i concert dels pobles.

Doncs en aquest Projecte de Llei veurà la V. S. com jo ja parlo de la transformació, obeint a unes necessitats avui lògiques de transformar aquestes juntes de govern dels hospitals de Catalunya, perquè obeeixen a una concepció medieval, perquè jo no comprenc que puguin ésser òrgans dirigents d'aquests hospitals unes juntes que no representen altres coses que aquestes tres antigues branques a què jo abans al·ludia: la noblesa, la clerecia i l'estament popular.

El Sr. VALLS I TABERNER: Tots ja som ciutadans, ara. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Precisament perquè tots som ciutadans, jo veig a través d'un altre raser, i és donar una representació automàtica als Ajuntaments, que no prejutja una posició política determinada, perquè aquests Ajuntaments, en el fons, estan subjectes a un sufragi i quin sufragi vol dir que interpretarà el seu sentit aquell que en majoria sigui en aquella vila; que, per altra banda dono una representació a aquella força, podríem dir-ne, de sentit humanitari filantròpic que hi pugui haver en la vila, i que, per altra banda, dono una intervenció també a la Generalitat perquè vull establir aquests límits i aquests nexes i que hi hagi una relació perfecta entre aquests organismes municipals i els òrgans dirigents, que en aquests casos actuen d'Estat; i que, per altra part, ho eixemplo també donant intervenció a la federació municipal d'aquella zona que jo li assenyalo dintre d'aquesta zona hospitalària. I això que està estudiat, fet molt abans del fet de Vilafranca, obeint a uns estudis i raonaments, que podrà la V. S. compartir o no, però que ja tindrem ocasió de discutir-ho quan sigui portat a aquesta Cambra. Jo no he seguit altre criteri quan s'ha tractat de l'Hospital de Vilafranca que portar-lo en les mateixes normes aquestes de caire general que jo entenc han de regir a tots els hospitals de Catalunya.

I passant a l'Hospital de Vilafranca, ¿per què no podem parlar d'aquesta intervenció sota un aspecte que pugui interessar, sinó sota la seva mirada de conjunt? Jo us en faré una breu història de l'Hospital de Vilafranca. És una institució passada a l'Ajuntament des d'unes èpoques, si no recordo malament, des de l'any 1839, que va ésser passat de l'Estat a l'Ajuntament per a convertir-lo en una institució de caire hospitalari. Des de fa una sèrie d'anys i sota el regisme, per l'estructuració en què ha vingut regint-se l'hospital i la Junta de Patronat, va ésser atorgat aquest hospital per a regentar-lo a les Germanes Carmelites, que estipularen el següent contracte: la quantitat de malalts que nodreix aquest hospital no passa d'un promig de sis o set diaris; es calculava que no es necessitava més enllà de tres o quatre germanes; no obstant, generós com sempre, aquest organisme contractava aquest servei per vint-i-una germanes del Cos de les Carmelites. Com que les vint-i-una germanes Carmelites no podien dedicar-se totes elles a la vetlla de malalts...

El Sr. PRESIDENT (*Amb motiu d'unes manifestacions que es fan a la tribuna pública*): Abstinuin-se les tribunes de fer manifestacions; altrament em veurà obligat a fer-les desallotjar.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Com que aquesta institució de Germanes Car-

melites, en nombre de vint-i-una, era més que nombrosa per a fer-se càrrec d'un hospital que, com a màxim, necessitava de tres a quatre germanes, demanaren i se'ls concedia una part d'aquest hospital per dedicar-lo a centre d'ensenyament, i aquest centre d'ensenyament neixia amb un contracte molt especialíssim, que les VV. SS., alguns d'ells tècnics i juristes, poden veure-hi, no la passió, però sí la parcialitat en estar redactat aquest contracte. S'estipula en la forma següent: L'explotació d'aquest col·legi anexe a l'hospital corre a càrrec de les Germanes Carmelites; el que s'obtingui de les nenes humils, de la classe més pobre, ingressarà a les caixes de l'hospital, però del que s'obtingui d'aquelles altres nenes que paguen unes classes especials o unes recomanacions i que en bona pedagogia mongil, que les VV. SS. molt millor que jo coneixen més a fons, saben que, pràcticament, es tradueix en un mot, que és la divisió d'aquestes escoles en la classe de les nenes pobres i la classe de les nenes riques. La classe de les nenes pobres, el producte dels seus ingressos era el que s'ingressava a l'hospital; la classe de les nenes riques era el que s'ingressava al patrimoni particular d'aqueixes Germanes Carmelites.

El Sr. FRONJOSA: Equitatives.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Les nenes pobres, portades per les seves famílies amb un sentiment molt humà i molt extès en totes les nostres viles i que totes les famílies voldrien veure en les seves nenes, no pas una cosa humil, sinó una nena que pogués anar a aquelles altres classes on hi van les nenes més privilegiades, feia que de dues-centes cinquanta nenes que aproximadament anaven a aquesta escola, la classe de les nenes pobres no estava nodrida per altra quantitat que per vint-i-cinc o trenta nenes, i les restants fins a dues-centes vint eren les de les classes de les nenes riques. Si ho repassa la V. S. — jo a la disposició vostra tinc els documents i extractes dels ingressos de l'Hospital — veurà que no ingressen altres quantitats en concepte d'escola, en virtut d'aquesta companyia d'explotació de negoci que ha fet la Junta, o l'antiga Junta de l'Hospital de Vilafranca, a les Germanes Carmelites, que no ingressava per aquest concepte, com a promig de l'any, més que 1,500 pessetes, mentre les piadoses Germanes Carmelites obtenien uns guanys de 24, 26 i 30,000 pessetes anuals, que si interessa a la V. S. tinc dades per demostrar-ho.

Però no n'hi havia pas prou. Aquestes piadoses Germanes Carmelites, no solament tenien l'explotació d'aquest negoci molt ben retribuït, sinó que tenien l'estada gratuïta de la part més meravellosa, més ben asolellada de l'Hospital i encara aquesta Junta de l'Hospital es comprometia a donar totes les alimentacions gratuïtes a tota aquesta nombrosa comunitat; i no n'hi havia prou encara, sinó que pagava a totes aquestes germanes amb la quantitat d'una pesseta diària, però si tenen en compte les VV. SS. que, realitzant funcions d'assistència social, només hi havia tres o quatre germanes, la resta de les 21 pessetes, veritat, calia sumar-la a aquestes tres o quatre germanes i aleshores resulta que eren 6 pessetes diàries el que cobrava cada una d'aquestes germanes per a l'exercici de la seva funció religiosa, piadosa

o caritativa, amb el qualificatiu que vulguin les VV. SS.

Va venir en darrer terme una lluita, lluita ja antiquíssima, de feia ja molt temps, entre la municipalitat de Vilafranca i el Patronat aquest antic que funcionava en l'Hospital de Vilafranca. El Municipi de Vilafranca, posseït d'aquest esperit sectarista, d'aquest esperit demagògic en què la V. S. volia qualificar-lo, tota la seva demagògia i tot el seu sectarisme quedava reduït a què volia que aquella part d'edifici que explotaven les Germanes Carmelites es reintegrés, com era just, al patrimoni municipal per a convertir-lo, senyor Vidal i Guardiola, per una demagògia tan extraordinària, convertir-lo en un Institut de Segona Ensenyança que l'Estat havia confiat a l'Ajuntament de Vilafranca i que per la manca de mitjans econòmics aquest es veia en la impossibilitat de convertir-lo en realitat. I aquesta era tota la demagògia i aquest era tot l'esperit sectari de l'Ajuntament de Vilafranca.

I arriba aquest moment en què dintre de la Junta del Patronat, integrat per tots aquests elements que jo abans us nomenava, es fa la vida impossible. Vertaderament que em dirà la V. S. que la votació hauria donat la majoria als altres; però també he de dir a la V. S. que, mirant la vertadera significació de cada un d'aquests representants dintre del Patronat, per mi representava un volum molt més ampli i extraordinari el que representava els ciutadans legítims de la vila de Vilafranca. L'Ajuntament de Vilafranca, senyors, que fins que no es demostrí el contrari, sortit del sufragi popular, representa la majoria de la ciutat de Vilafranca, i quan vinguin noves eleccions veurem com es pronuncia el Cos de Vilafranca, si en favor de les VV. SS. o en favor nostre, i aleshores tindrà dret la V. S. de dir que representen les VV. SS. la ciutat de Vilafranca; mentre així no sigui, per esperit de democràcia, no renyit amb l'esperit feixista a què alludia la V. S., jo he de creure, en bona doctrina liberal i democràtica, que és l'Esquerra Republicana qui representa el sentit de la massa del poble de Vilafranca. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: Però no hi poden haver expedients de depuració i investigació de sang blava o roja. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: I es produeixen aquests fets. En cridar la Junta de Govern de l'Hospital de Vilafranca, m'emparo en un article de caire legal, obro un expedient i en darrera instància sóc jo mateix qui fallo perquè no em trobo en el cas del Governador civil d'aquella província, sinó que en aquest cas jo represento el propi ministre de la Governació ja que les seves atribucions havien estat conferides al Departament de Sanitat i Assistència Social. I aleshores es planteja, senyor Vidal i Guardiola, el més greu que jo crec que pugui plantejar-se en el transcurs d'aquesta intervenció, el que jo anunciava l'altre dia, i és que tot seguit es va comunicar a les germanes. (*El senyor Vidal i Guardiola somriu.*) No somrigui la V. S.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es satisfacció. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència

Social : Jo m'hauria guardat molt de donar lectura a les cartes que per requeriment de la V. S. em veig obligat a llegir.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Jo l'escoltaré, però no l'he requerit.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Si no en una forma directa, al menys indirectament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Ni indirecta. Trucs oratoris, no!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Pot comprendre la V. S. que jo no m'he de limitar al punt que interessa a la V. S.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : La V. S. faci el que li sembli, però no a requeriment meu. Jo acuso al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social d'haver infringit, com acaba de reconèixer, uns textos legals. De les Germanes Carmelites no en vaig parlar.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Està lligada perfectament una cosa amb altra. Seria molt difícil que volguéssim desintegrar el que és fons del problema, perquè en el fons aquest Patronat no defensa altre cosa que el patrimoni particular d'aquestes Germanes Carmelites, i seria escamotejar una qüestió el que volguéssim eludir les essències del problema per anar a qüestions de detall. Si ha estat possible en aquesta Cambra que en certs moments jo eludís qüestions fonamentals i descendís a qüestions de detall, fent-se el càrrec les VV. SS. que a aquesta interpretació no m'hi presto mai i dono als problemes tota l'extensió i envargadura que calgui.

Jo deia que en comunicar a les Germanes Carmelites l'acord de dissolució del Patronat i el desig, aprofitant que anaven elles a inagurar el curs escolar i que segons Llei de la República elles al final de l'any es veurien impossibilitades d'exercir l'ensenyament, no feia altra cosa que dir-los-hi que ja no comencessin el curs i que cedissin a l'Hospital de Vilafranca l'explotació, el poder portar a l'Institut de primera ensenyança, que era el desig de la municipalitat de Vilafranca. I les Germanes Carmelites, per uns moments, oblidant tot el seu sentit piadós i profundament cristià, i deixant sortir a la superfície totes les passions que com a dones podien sentir, estripant-se llurs vestidures i llançant el Crist que feia pocs moments deien que acataven i abandonen aquella pose de dones humils, es dirigeixen al Conseller de Sanitat i Assistència Social amb la mateixa forma i amb la mateixa empena que qualsevol estament social, que qualsevol problema de caire social, que qualsevol organització obrera d'aquestes titlades de més anàrquiques, es dirigeixen a les autoritats governatives perquè així com ells anuncien la vaga, les Germanes Carmelites m'anunciaven una vaga, amb totes les seves agravants. Si no hi tenen inconvenient les VV. SS. donaré lectura, amb el mateix idioma en què està redactada, — aquesta lletra :

Como Superiora General de las mismas hermanas y de acuerdo con mi Consejo de Gobierno, he resuelto que en el término de cinco días a contar desde la fecha dejen de prestar su servicio en este Hospital todas las Hermanas en él empleadas. — Lo que comunico a V. para los efectos convenientes. Jo vaig quedar sorprès amb aquesta nota

perquè no podia pas mai pensar que un Hospital d'on no se'ls hi ha tret cap de les seves prerrogatives, on solament se'ls demanava que aquell edifici que explotaven per fins particulars el convertissin en centre d'ensenyament públic per Vilafranca i que no els impedia que poguessin obrir de nou les seves tendes en qualsevol indret de Vilafranca, em vaig quedar sorprès amb la misiva aquesta on m'anuncien el plantejament d'una vaga, perquè no puc interpretar en altre sentit el plantejament d'una vaga de vetlladores de malalts.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Mal qualificat.

El Sr. RIERA : Sense donar els vuit dies? (Rialles.)

Un Sr. DIPUTAT : A l'Hospital de la Santa Creu varen fer pitjor.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Jo no sé què pensarien les VV. SS. si dintre la nostra ciutat, com va passar dies endarrera, es plantejava una vaga que afectava qüestions més fondes i vitals, com el proveïment d'aigües, fluid elèctric i gas. ¿Què pensarien les VV. SS. davant l'astorament i davant la possibilitat que, en un moment donat, poguessin quedar interromputs aquests serveis essencials? Jo tinc la certesa plena que si les VV. SS. em parlaven amb sinceritat, em dirien — i si la vaga s'hagués perllongat segurament hauria sortit a través del seu òrgan polític — que no s'hi valia a què els obrers plantejessin una vaga, mentre no haguessin acabat tots aquells recursos de caire legal, sense entaular tan sols el diàleg, deixant una ciutat d'un milió d'habitants sense aigua, sense fluid elèctric i sense altres coses essencialíssimes. Jo no sé tampoc què pensarien les VV. SS. si en un moment determinat en qualsevol vila de Catalunya es plantejava o anunciava una vaga de metges o farmacèutics o d'enterraments. No sé què pensarien, però, segurament, pensarien el que vaig pensar jo quan vaig rebre aquesta carta de les Germanes Carmelites : que no s'hi valia a plantejar una vaga quan es tractava d'uns interessos d'uns malalts.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : No és vaga.

El Sr. FRONJOSA : Es lock-out.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Qui ho diu que no? Jo no sé què pensarien les VV. SS., però sí puc dir-los-hi que penso el mateix que, segurament, pensarien les VV. SS. si s'hagués plantejat algun d'aquests altres conflictes. I, no obstant, a pesar de què era una cosa facilíssima resoldre aquest problema, perquè en el fons es tractava solament de proveir tres places d'infermeres, per no moure un estat més gran de passió i agitació, perquè les manifestacions d'uns i altres es succeïen a Vilafranca, vaig silenciar aquesta carta, no la vaig donar a la premsa, i em va faltar temps per a dirigir-me a la Superiora de les Germanes Carmelites per a invitar-la a un diàleg per si podíem trobar una forma harmònica de solució, i em va contestar amb una carta encara més a destò de la primera ; en la meua li deia amb tots els termes de la màxima consideració, i ella em contestava dient que no hi havia tan sols necessitat del diàleg, i que refermava l'acord de la missiva anterior.

Durant aquest període varen venir a veure'm

també alguns delegats de Vilafranca, amics meus, perquè he estudiat a Vilafranca i he fet el batxillerat, i, per tant, jo tinc amics entre alguns dels que avui militen en els vostres rengles, i varen quedar astorats quan vaig ensenyar-los les missives de les Germanes Carmelites, i no solament astorats, sinó que algun d'ells, el nom del qual, si us interessa, també diré, però que per un deure d'elemental discreció callo en aquest moment, va dir-me que estranyava i quasi bé negava que allò sortís de les Germanes Carmelites, i que ell el que creia, perquè en tenia dades, era que l'inductor de tot era un religiós vilafranquí, que no solament havia aconsellat aquestes coses, sinó també que el poble es fes fort en l'Hospital i rebés a trets a les autoritats legalment constituïdes, quan anessin a possessionar-se d'aquell Hospital. Deixo a la consideració de les VV. SS. el què és feixisme, si el feixisme és una exhibició senzilla d'atletes pels carrers de Barcelona, o voler-se fer fort dintre d'un Hospital, atropellant els drets de les primeres autoritats legalment constituïdes, volent rebre a trets les autoritats representants del poble i del dret. (*Aplaudiments en la Majoria.*) Deixo a la consideració de les VV. SS. que citin on és el feixisme i on és la bona doctrina democràtica. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : El feixisme és un sacerdot de Vilafranca.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Un amic de les VV. SS., que per una elemental qüestió de discreció callo el seu nom, va informar-me ; si, per cas, era aquell senyor qui estava mal informat.

El Sr. TRIES DE BES : Vaja, el que va asaltar *El Be Negre*.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : I això és en resum tot el que ha passat a l'Hospital de Vilafranca. No cal pas dir que, en el termini fixat per aquestes germanes, abandonaven l'Hospital i els malalts. No plantejaven problema, perquè no era problema tampoc molt complicat substituir quatre germanes en la cura dels malalts. Però jo voldria contestar una de les coses, que m'alegra extraordinàriament que no hagi repetit aquesta tarda la V. S. ; però que ho va dir en el prec del dia anterior, i és que els malalts havien perdut considerablement, i que això pesaria en la nostra consciència, que havien perdut en el tracte i en la cura. Ben estranyat vaig quedar jo de les afirmacions del senyor Vidal i Guardiola, però, encarregat de vetllar, perquè en el fons hi tinc una responsabilitat per aquest Hospital, em va mancar temps per a dirigir-me al Director del Hospital de Vilafranca, que jo ignoro quines són les seves mires polítiques, però que pel que el tinc tractat, dintre de la seva competència científica que reconec en absolut, crec que està més atansat a les VV. SS. que a nosaltres, i aquest senyor — si interessa a la V. S. tinc una carta on me'n dona compte — i jo no li demanava amb cap ànim coercitiu, i el deixo perquè rectifiqui públicament per la premsa o pel mitjà que cregui convenient, si jo menteixo, em contestà amb una carta on em deia que està contentíssim d'aquestes infermeres que hem enviat a Vilafranca, i que els malalts no han sentit ni

trobat a mancar la més petita cura ni amor en el tractament. I encara hi ha una rèplica a la V. S. : que l'Hospital de Vilafranca en aquest sentit ha millorat, perquè no ignora la V. S. que aquestes germanes, degut a un reglament de caire interior, no podien dintre un organisme hospitalari admetre ni cuidar les parteres — era una cosa pecaminosa — no les podien admetre en aquell Hospital, cosa nova dintre la civilitat de totes les poblacions. Avui tenim infermeres i a l'Hospital de Vilafranca ha desaparegut aquell sentit pecaminós de poder cuidar parteres, i avui hi poden ésser ateses i cuidades, cosa que en altre temps es veien impossibilitades de poder utilitzar aquest servei hospitalari.

I em resta només per a contestar a la V. S. un dels arguments forts que feia, i era de què no s'hi val a què uns representants de l'Ajuntament, que només donava una quantitat de 1,000 pessetes, poguessin imposar-se al sentit d'una organització hospitalària, el Pressupost anual de la qual era de 60,000 pessetes. Cert, senyor Vidal i Guardiola, jo assenteixo amb la V. S., però el que s'ha descuidat la V. S. és d'especificar aquesta partida i ha deixat el dubte a la tribuna i el dubte als parlamentaris, aquí recollits sobre la possibilitat de què aquestes 60,000 pessetes obeïssin a la generositat, obeïssin al sentiment pietós dels ciutadans de Vilafranca, com si les corporacions públiques hi contribuïssin solament amb una mínima quantitat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : L'Ajuntament.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Jo vaig a rectificar a la V. S., i com que són dades oficials que tinc a la seva disposició, crec que la V. S. haurà d'estar-hi conforme. El Pressupost de l'Hospital de Vilafranca és de 60,000 pessetes, i els seus ingressos es desgloven en les partides següents : 1,000 pessetes del Municipi de Vilafranca ; 18,000 pessetes de la Generalitat de Catalunya ; l'Estat, res, com en totes les coses de beneficència i sanitat — sempre, zero, zero —. Altres recursos extraordinaris, són els següents : subvenció dels Municipis del Partit judicial, 6,000 pessetes ; fundació de les dones pobres, una altra institució de caire oficials.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Privat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Indubtablement, de beneficència privada, però sota el control de l'assistència pública.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Com totes.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Però no obeeixen a cap esperit de generositat, perquè després desglossaré com es nodreixen aquestes 6,000 pessetes del Patronat de dones pobres.

Continuem amb el Pressupost de 60,000 pessetes. Aparells medicals, o sigui, aplicació de raigs X i diferents aparells, 3,000 pessetes ; explotació de cadires als passeigs públics, 800 pessetes ; almoines, que era el que la V. S. més defensava, o sigui que els nobles i els clergues proporcionaven aquestes almoines...

El Sr. VALLS I TABERNER : Tot el poble.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Bé, tot el poble ; doncs la part d'al-

moines que feia tanta temença a la V. S. i a la qual creia que nosaltres amb la nostra disposició li havien donat una estocada de mort, en un Pressupost de 60,000 pessetes, no puja més que a la quantitat de 5,000 pessetes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¿I els centenars de mils de pessetes que la caritat particular havia aportat per a la reconstrucció i ampliació de l'Hospital? La V. S. no pot callar això.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Permeti un moment el senyor Vidal i Guardiola, car ara m'interessa llegir aquestes dates, desglossant el pressupost de 60,000 pessetes, que és al que la V. S. alludia, no referint-me a les obres, car la V. S. sap perfectament, perquè és més tècnic en les finances que jo, que desconec aquestes matèries, que això no és més que augment de capital, però quan es parla del pressupost anual són aquests ingressos i no el que alludeix la V. S.

Doncs bé, aquesta quantitat d'almoines en un pressupost de 60,000 pessetes, afecta només a la quantitat de 5,000 pessetes, i encara aquestes 5,000 pessetes, com deia el senyor Valls i Taberner, i jo comparteixo la seva manera de pensar...

El Sr. VALLS I TABERNER: Jo vull dir que no hi han estaments separats, és tot el poble.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: I jo comparteixo el sentir del senyor Valls i Taberner, i que aquestes 5,000 pessetes no representen el que hagin aportat els nobles ni la clerecia, sinó que representen l'aportat per tot el poble, que aquestes almoines són de tot el poble, que nodreix aquesta partida del pressupost ordinari de l'Hospital de Vilafranca.

I per acabar, jo només he de dir-li, i ho deixo en l'ànim de la Cambra, que he d'insistir en els punts fonamentals, car m'he basat en un fonament de Dret. Jo he citat l'apartat cinquè de l'art. 36 — ja me'l refutarà la V. S. —; m'he referit també a l'art. 37, les tramitacions del qual jo les he seguit; i en quant al restant, a mi se'm presentaven dues coses: l'interès públic, que he pretès demostrar a aquesta Cambra i que segons l'ànim de cada u pot ésser jutjat en la forma que més li convigui, i l'interès privat, representat pel negoci particularíssim de les Germanes Carmelites, i davant d'una empresa d'explotació privada de les Germanes Carmelites, per gran que sigui la seva pietat, i l'interès públic representat per l'Ajuntament de Vilafranca, jo mentre ocupi aquest lloc de Govern, i no se'm demostrí el contrari, amb bona doctrina democràtica i liberal, senyor Vidal i Guardiola, em decantaré sempre per l'interès públic, mai per l'interès privat. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. ARMENDARES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Armendarès.

El Sr. ARMENDARES: Senyors Diputats: El prec que l'altre dia va fer el senyor Vidal i Guardiola, en parlar de què l'Hospital de Vilafranca avui estava en mans dels revoltosos, em va semblar una al·lusió tan directa, que accepto el qualificatiu que va donar de revoltosos, i a aquesta al·lusió és a la que, principalment, es deu el que avui m'aixequi a parlar.

Després del brillant discurs del meu company,

l'honorable senyor Conseller de Sanitat, jo no faré més que recollir aquell caire al qual m'interessa fer referència, la qüestió política, que és precisament la que el senyor Vidal i Guardiola ha volgut venir aquí a fer-ne un esment particular.

Jo, abans de tot, hauria de dir que l'Hospital de Vilafranca fou un hospital municipal fins l'any 1913; de manera que totes aquelles deixes que hi havia hagut a l'Hospital de Vilafranca eren fetes com a hospital municipal, i, per tant, era una cosa pròpia del Municipi. Fins aleshores l'Ajuntament de Vilafranca podia posar i treure els seus patrons, i amb tota la seva autoritat jurídica l'Ajuntament de Vilafranca era el que rebia els donatius. Això vol dir que l'hospital edifici de Vilafranca sempre havia estat una cosa de l'Ajuntament. L'any 1913 fou quan aquest hospital, quan aquella gent que aleshores era molt amiga, i encara deu continuar essent-ho, de la Lliga Catalana, va demanar que aquell hospital que fins aleshores havia estat municipal, es convertís en un hospital de beneficència particular. Era l'any 1913, que els patrons demanaven que es fes un hospital de beneficència particular, hospital de beneficència particular que no pogué ésser una realitat perquè una de les condicions que s'exigien era que tots els béns patrimonials fossin posats a nom de la institució benèfica Hospital civil de Vilafranca, i com que tots els Ajuntaments de caràcter popular, tots els Ajuntaments d'èpoques constitucionals, no havien volgut fer el disbarat de donar a un Patronat de beneficència particular una joia artística i arquitectònica com és l'Hospital de Vilafranca, el mateix Patronat s'havia dissuadit cada vegada de demanar l'edifici de l'Hospital en nom del propi Patronat.

Era un d'aquests homes benèfics, el que havia regentat sempre aquest Hospital de Vilafranca des de l'any 1913 ençà. Aquests homes piadosos, aquests homes que cuiden tant d'aquest sentit que jo diria sectari, si el senyor Vidal i Guardiola m'ho permetés, perquè de la beneficència i de l'Assistència Social no en donaven una satisfacció als pobres malalts necessitats, sinó que per mitjà d'aquestes necessitats els obligaven a unes pràctiques religioses, era un home d'aquests el que administrava l'Hospital civil de Vilafranca. I per un d'aquells atzars de la vida, en l'època de la Dictadura, senyor Vidal i Guardiola — i d'això n'hem de parlar una mica intensament — succeí una cosa especialíssima. Aquest pietós home de Vilafranca la Dictadura el posà al lloc més elevat, l'Alcalde de Vilafranca del Penedès, i aleshores començà un *chantage*, aleshores començà una usurpació dels interessos de Vilafranca. El senyor que feia d'Administrador, aleshores amb caràcter d'Alcalde de la Dictadura, es féu demanar pels patrons de l'Hospital civil de Vilafranca, que se'ls concedís un usdefruit o en propietat l'edifici de l'Hospital civil de Vilafranca, i com que no el podia cedir, perquè l'edifici aquell era del patrimoni municipal, no el podia cedir en propietat, es concedí en usdefruit. De manera que durant la Dictadura a l'Ajuntament de Vilafranca el patrimoni comú de Vilafranca li usurparen una de les seves millors bel·leses, un dels monuments més bonics de Vilafranca, i se'l quedaren en usdefruit perpetu.

Ràons? Són molt sencilles. En la sol·licitud de què l'Ajuntament de Vilafranca concedís l'hospital en usdefruit al Patronat civil, deia així mateix: —

és una cosa esplèndida, senyor Vidal i Guardiola —, deia que era *para evitar particularidades y veleidades de los Ayuntamientos*, i per això, per aquesta raó tan fonamental, es desposseí al patrimoni municipal de Vilafranca d'una joia arquitectònica.

Ara bé, els homes que no tenim aquestes simpaties per aquests Patronats, glòria de Vilafranca, vegem que se'ns desposseïa amb tots els agravants. Hi havia un Estatut municipal que parlava que quan els Ajuntaments havien de concedir a algun Patronat particular coses de valor, segons de quin valor fossin, que es fes un plebiscit popular. Doncs bé, aquell home bo del Patronat, que aleshores era Alcalde, feu posar 111,000 pessetes per aquell edifici tan esplèndid que s'havia de concedir gratuïtament, *para evitar particularidades y veleidades de los Ayuntamientos*. I el concedí sense cap recança, i privà que es fes el plebiscit, perquè el Pressupost de l'Ajuntament de Vilafranca és de més de mig milió de pessetes, i així, donant-li un preu baix, podia burlar aquest requisit del mateix Estatut municipal de la Dictadura.

Però bé, els homes que no ens conformàrem, senyor Vidal i Guardiola, els homes que no anem darrera de coalicions electorals, que és aquesta la qüestió que avui defensa el senyor Vidal i Guardiola aquí amb l'assumpte de Vilafranca, sinó que en tots els moments sentim viva la flamarada del patriotisme i del liberalisme, i que en els moments difícils del catalanisme defensàrem que allò havia estat una usurpació a Vilafranca, i que per això érem mal vistos de tota aquesta gent que avui defensa el senyor Vidal i Guardiola, nosaltres férem un acte de fe, i aquest acte de fe, a més de la nostra campanya a favor de la República, era restituir al poble tot allò que la Dictadura li havia pres. I nosaltres guanyàvem les eleccions, i nosaltres demanàvem per a Vilafranca allò que nosaltres creïem que era una cosa obligada, perquè era seva i no se la hi podia prendre d'aquella manera.

I aleshores comença el conflicte. En les primeres sessions municipals hi havia una majoria absoluta d'homes que semblaven disposats a defensar els mateixos ideals de República i de llibertat, i que no es fes aquesta beneficència interessada i sectària, i nosaltres vàrem declarar lesiu aquell acord de la Dictadura. El declaràrem lesiu i immediatament aquests pietosos senyors del Patronat de Vilafranca, què fan? Aleshores plantegen un plet a l'Ajuntament de Vilafranca perquè havia declarat lesiu aquell acord. I aleshores, en declarar-li el plet, senyors Diputats, en lloc de posar que el valor de l'edifici era de 111,000 pessetes, com els havia convingut en època de la Dictadura, pel sol fet de fer gastar més diners a l'Ajuntament de Vilafranca, apujaren el valor d'aquell edifici a 600,000 pessetes, per tal que els papers de pagaments d'aquest plet, a l'Ajuntament de Vilafranca li sortissin més cars, ja que ells, com institució de beneficència, podien pledejar de franc.

Són aquests, senyors, els antecedents que nosaltres tenim fins avui, i els que a mi m'agrada molt posar de manifest en aquesta Cambra, perquè ens convé que aquestes coses no es mirin solament amb un sentit unilateral com volia el senyor Vidal i Guardiola, sinó que s'han de veure ben bé en tota llur extensió. I el senyor Vidal i Guardiola ens deia que

n'haviem fet una qüestió política. Jo he de dir que n'haviem fet una qüestió de dignitat. (*Molt bé!, als escons de la Majoria.*), i jo he de dir que el senyor Vidal i Guardiola, amb els seus companys de Minoria, d'aquella Minoria que anaven en aquella candidatura de «concòrdia» del Penedès, ells sí que en feren una qüestió política. Aquesta qüestió política la perderen i encara no se'n saben esmenar.

Jo, senyors Diputats, aquí els llegiré la manxeta, la bandereta que tiraren abans d'aquell míting que van donar a Vilafranca, que el poble convençut que el que volien era continuar aquelles mateixes obres de l'època de la Dictadura, els va contestar de la manera més adequada, com mereixien uns senyors que volien defensar unes coses que nosaltres ja volíem haver abandonat per sempre.

Aquesta bandereta era la següent — era el dia abans de les eleccions de Diputats a la Generalitat. Deia: «Vilafranquins, Penedesencs: eviteu la vergonya de donar els vostres vots a un foraster com és Salvador Armendares, que suposaria votar la destrucció del nostre Hospital, orgull de Vilafranca i del Penedès.»

La resposta, la rèplica a aquesta bandereta que donaven a l'entrada del míting electoral, els amics del senyor Vidal i Guardiola, els proporcionà una sortida una mica pintoresca, de Vilafranca, però a més, una pèrdua de més de dos-cents vots en la població de Vilafranca, contra la seva candidatura. I encara continuen impertèrrits en el mateix sentit.

Per si això no fos una rèplica, avui encara insisteixen en el mateix, amb altres agravants. Hem de distingir que hi ha un lloc on és veritable Hospital; després hi ha l'Església de Sant Francesc que indubtablement és de propietat també de l'Ajuntament, i després hi ha el lloc que estava destinat a Escola. El plet que es va posar, es va posar per tot l'Hospital. I pregunto si a cas ells creien en la seva bona època que allò era de la propietat perquè ho varen acceptar en usdefruit en època de la dictadura? Perquè presentaven un plet als homes de la República perquè precisament fessin el que no pogueren fer en la seva bona època de la Dictadura? Precisament per burlar les institucions republicanes i posar en ridícul els homes de la República, una cosa senyor Vidal i Guardiola que a Vilafranca és molt difícil poder fer que sigui realitat, perquè el sentiment de dignitat política, se sent molt elevat.

Aquesta és la qüestió política al meu entendre. Nosaltres allí a darrera hora defensàvem no altra cosa sinó que havent de venir la Llei de Congregacions Religioses, dèiem que les monjes es cuidessin dels seus serveis hospitalaris i que ens permetessin a nosaltres allí poder posar un institut per atendre les necessitats de Vilafranca. Perquè és d'advertir que de la mateixa comunitat religiosa a Vilafranca hi ha una altra escola i nosaltres dèiem que tota vegada que per beneficiar el poble de Vilafranca abandonessin aquesta escola i al cap de tres mesos Vilafranca podria tenir la satisfacció de comptar amb el que era el seu anhel, que és un Institut de segon ensenyament. Es varen fer les indicacions oportunes al Patronat pels representants de l'Ajuntament i a més es deia que aquests beneficis fantàstics de

què probablement ens parlarà el senyor Vidal i Guardiola, que joestic disposat a refutar, són ficticis, aquests beneficis de les escoles de les monges Carmelites, nosaltres dèiem que l'Ajuntament ho estudiarà i el que els hi falti, el que els hi resti el no posar escoles a les Germanes Carmelites, nosaltres, l'Ajuntament, curarem de subvenir-ho perquè la institució benèfica en els seus pressupostos no tingui cap merma. I quan vàrem proposar això, no he sentit mai de boca de clergue les injúries que allí es varen dir. I si això, senyor Vidal i Guardiola, no és que manqui harmonia en el Patronat, si no és suficient perquè ens adrecem a la més alta autoritat de Catalunya en qüestions de sanitat i assistència social, no sé que voldria sinó que continuament estéssim sotmesos en plena República, continuant aquell domini de les veleitats d'uns senyors que representen sols una secta i que en realitat no representen res en el poble, perquè el poble no els ha donat cap autoritat.

Aquesta és la situació política de Vilafranca. Però el senyor Vidal i Guardiola s'ha volgut introduir quelcom en la qüestió administrativa; i aquesta actitud del senyor Vidal i Guardiola, (*El senyor Vidal i Guardiola fa signes negatius.*) deu ésser perquè entrem en l'estudi de la qüestió; però a mi em plau entrar, em plaurà molt entrar, perquè jo que reconec a la V. S. unes qualitats extraordinàries de financer, a la V. S. precisament consultaré el qualificatiu que es pot donar o aplicar a uns senyors que administren precisament cabals destinats a assistència social de la manera que ho fan.

Anem a exposar ara unes quantes dades: Hi ha una herència que es diu l'herència Vallès. Aquesta herència Vallès tenia una Junta administrativa, i aquesta Junta administrativa de l'herència Vallès estava composta com sempre i presidida per un dels clergues de major renom de Vilafranca. Tenia un capital d'unes 85,000 pessetes, distribuït 79,250 en uns títols a nom del President de la Junta administrativa, i n'hi havien d'altres amb pòlissa a nom d'aquest senyor com a particular.

Però la cosa és més sèria, i és que el 8 de gener del 1928 es va acordar la fusió d'aquesta herència, la fusió d'aquesta institució benèfica Vallès amb el Patronat de l'Hospital civil de Vilafranca. I al cap de dies, apareixia una R. O. obligant, exigint aquesta fusió.

I quan nosaltres hem anat a mirar en quina situació estaven els valors de l'herència Amàlia Soler, ens hem trobat en què continuaven uns a nom particular i altres a nom del senyor President de la Junta administrativa de l'herència Vallès, en lloc d'estar a nom o en dipòsit del Patronat de l'Hospital civil de Vilafranca.

El senyor Vidal i Guardiola, que és un home intel·ligent, entès en finances, aquesta retenció de valors, jo no sé com ho qualificarà; jo sóc llec en la qüestió i deixo els fets a la consideració del senyor Vidal i Guardiola i de tota la Cambra perquè sigui la Cambra la qui apliqui el degut qualificatiu i així jo m'evitaré de molestar més la Cambra.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: No, no!; molt bé, molt bé!

El Sr. ARMENDARES: Podriem dir moltes

coses més perquè es vegi que ni en la qüestió administrativa, senyor Vidal i Guardiola, els seus defensats poden gaudir la defensa de la V. S. I no parlem del que ha dit el senyor Conseller de Sanitat en el sentit de contribuir en totes aquelles coses que representaven anti-Catalunya i anti-llibertat. No; però ells, sense necessitat d'acord, per unanimitat, sense fer-ho constar en el llibre d'acords i sols en el llibre de caixa, aquests senyors han donat un donatiu per al monument a Primo de Rivera. Però d'això, allà cadascú amb la seva responsabilitat, i aquestes responsabilitats les haurà de dir la Cambra.

Un exemple: Des de l'any 1921 fins a l'any 31, que va venir la República — i això que diem és una cosa que s'ha de tenir molt present — l'Hospital civil de Vilafranca, en aquest Patronat que és una glòria per tot Catalunya, no es trobava ni el més petit comprovant. No es trobava més que un llibre de caixa. I des de que va venir la República se'ls hi va posar al cap que hi havia necessitat de fer quelcom més, i des d'aleshores es porta, ultra el llibre de caixa, un llibre de comprovants. Però com que no estan acostumats a aquesta doble comptabilitat, es dona el cas que en el lloc d'ingressos es consignen en un llibre 2,032 pessetes; i pel mateix concepte en el llibre de caixa es troben quantitats de 500 pessetes de menys.

Consti que jo no vull dubtar de l'honorabilitat d'aquests senyors; i el que dic, ho exposo únicament com un detall d'aquesta administració ideal de què ens parlava el senyor Vidal i Guardiola.

Però hi han altres anomalies, com la que representa, per exemple — i aquesta jo no sé si és de caire administratiu o què —, el fet que existeixen dos llibres d'acords, dos llibres d'actes; i molts dels acords presos en la mateixa època no figuren en el dos llibres.

Senyors Diputats, jo sols voldria haver pres en aquesta intervenció, perquè jo, que sóc aficionat a la meva professió i m'agraden els estudis de Biologia, puc dir que hi ha un capítol — el d'Embriologia — en el qual es tracta de l'estructura, i en petit es pot estudiar tota la filosofia de l'ésser que ha de venir; i en aquest sentit voldria que en aquesta institució de Vilafranca, per aquest debat que hem tingut aquí, es veiés com hi ha necessitat de fer tasca liberal, i en això em sembla que m'acompanyarà el senyor Vidal i Guardiola, perquè encara que la V. S. ocupi aquests escons, el crec més liberal que molts dels que seuen al seu costat. Jo en aquest sentit, senyor Vidal i Guardiola, li diria que m'ajudés veient en petit a l'Hospital de Vilafranca és el que passa en gran a Catalunya i veiés que aquestes institucions de beneficència particular no són de beneficència particular, que fins el nom no els escau bé, perquè no poden ésser de beneficència particular quan no es poden inscriure en el registre del Patronat tots els béns dotals i patrimonials de la fundació. Però el cert és que quan convenia es deia que eren de beneficència particular, i quan els convenia deien que era un hospital comarcal perquè la Generalitat també hi participava.

Fugint d'aquestes ambigüitats, perquè a Catalunya en tots els ordres hi convé un xic més de sinceritat, convé que les Institucions d'Assistència Social, les Institucions benèfiques, es destinin a la finalitat sanitària per a la qual han estat creades i que no es pregunti al malalt, com

succeïa a Vilafranca, en entrar-hi, si volia ésser enterrat civilment o per l'església.

El Sr. VALLS I TABERNER : Això ho ordenen les Lleis de la República.

El Sr. ARMENDARES : Als llocs d'Assistència Social, si no es vol ésser sectari de cap mena — i jo penso que no en sóc pas — cal que responguin a la finalitat de què els malalts trobin un alleujament en llurs malalties sense fer-los preguntes de com van ni com pensen. I la nostra intervenció en aquell lloc benèfic ha anat encaminada en aquest sentit.

No vull fer-me més llarg, però sí diré que el senyor Vidal i Guardiola ha defensat un mal plet. El senyor Vidal i Guardiola ha defensat uns homes que per a nosaltres, els catalanistes, els homes un xic liberals, hauríem d'haver-los deixat al lloc que els correspon, o sigui, allà on podessin meditar les coses que han fet, perquè el nou esperit regni en totes les coses, i, especialment en les de beneficència. Jo voldria que no es veiés altre sectarisme que el d'atendre la pobresa, i aquesta nosaltres la defensarem mentre el poble de Vilafranca ens tingui la seva confiança.

Jo deia al senyor Vidal i Guardiola, quan parlava del feixisme, que li parlaria del feixisme, que li parlaria del feixisme de la clerecia de Vilafranca, deia que li diria el que van fer el dia de la manifestació cívico-religiosa, en la que vaig rebre amenaces de mort.

El Sr. VALLS I TABERNER : Ho va sentir la V. S.?

El Sr. ARMENDARES : I em van amenaçar pel que havia fet jo a Vilafranca, i el clergue deia a les senyoretes que anaven en mantellina, en sortir de l'església : «Vosaltres, verges, aixafeu el cap d'aquesta serpota.» (*Rialles.*) I aquesta va ésser la manifestació cívica contra l'obra dels homes republicans de Vilafranca.

El Sr. VALLS I TABERNER : No serà tant.

El Sr. ARMENDARES : Va ésser així mateix i si en tot el manifestat hi ha motius suficients, perquè es vegi la inoportunitat d'allò que volia defensar el senyor Vidal i Guardiola, jo em donaré per molt satisfet. (*Aplaudiments en la majoria.*)

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn aquest debat. Continua l'ordre del dia.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial referent a la segona part de la Llei Municipal de Catalunya

El Sr. PRESIDENT : Continua la discussió de l'art. 18.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : En el desig d'avançar la discussió d'aquest article, jo no voldria posar cap dificultat, però pregaria al senyor President de la Comissió que em digués si situo bé la qüestió.

Jo tinc entès que es va suscitar una qüestió

en el sentit de si hi havia una fórmula que pogués satisfer les aspiracions de la Minoria de Lliga Catalana, en quant a la supressió del segon paràgraf de l'art. 18, i no es va arribar a un acord. Varen fer-se algunes modificacions en la redacció, però no sé que s'arribés a les aspiracions formulades pel senyor Vallès i Pujals, en nom dels companys de la Minoria de Lliga Catalana. Es així, senyor Arnau?

El Sr. ARNAU : Es així.

(*Ocupa la Presidència el senyor Martínez i Domingo, Vice-president segon de la Cambra.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : I per a sustentar aquell criteri es va presentar un vot particular que, en lloc de referir-se a l'art. 18, fa referència al 19.

(*Es dona lectura al vot particular següent :*

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de presentar a l'art. 19 del Dictamen de la Llei Municipal de Catalunya el següent

VOT PARTICULAR

L'art. 19 quedarà redactat així :

"Perquè els grups de població o pobles puguin gaudir d'administració autònoma, cal que ho demani la majoria de llurs veïns.

L'Ajuntament haurà de resoldre sobre la dita petició dins el termini de trenta dies. Si la resolució és favorable, no caldrà altre tràmit, i si és denegatòria, s'eleva a l'expedient al Conseller de Governació, el qual podrà presentar un Projecte de Llei al Parlament per a resoldre el cas.

El Parlament podrà tenir en compte, per a denegar la petició, totes les circumstàncies que puguin fer creure que, lluny de la defensa d'un interès legítim, es tracta solament d'evadir la submissió a l'Ajuntament primitiu."

Palau del Parlament, 25 d'octubre del 1933.
— Vallès i Pujals, Duran i Ventosa i Rovira i Roure.»

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Encara que aquest vot particular es refereix a l'art. 19, tal com està redactat aquí, es clar que hi hauria una incongruència, perquè si s'accepta i es vota l'art. 18, el 19 ja no tindria raó d'ésser amb la nova redacció que ha proposat la Minoria de Lliga Catalana. Encara que no sigui ben reglamentari, si se'm permet dir quatre paraules sobre aquest vot particular, que altrament no ha de donar lloc a una votació nominal, podríem facilitar la discussió, si el Conseller de Governació i la presidència de la Comissió no hi tenen cap inconvenient.

El Sr. PRESIDENT : Pot parlar la V. S.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Es tracta, doncs, senyors Diputats, que en virtut de les manifestacions que van fer en la sessió em sembla d'abans d'ahir, que es discutia aquest particular, el senyor Vallès i

Pujals, amb el company senyor Rovira i Roure i el Diputat que té en aquest moment l'honor de dirigir-se a la Cambra, es redactava aquest article en la forma següent: «Perquè els grups de població o pobles puguin gaudir d'autonomia municipal, cal que ho demani la majoria de llurs veïns». Recordaran els senyors Diputats que es va discutir molt si després de demanar els veïns d'un grup autòmic la constitució d'aquesta autonomia d'aquest grup o poble, si l'Ajuntament tenia o no tenia l'obligació d'acatar allò que hagués resolt o proposat la majoria d'aquests veïns. Com que això va quedar molt enlaira i semblava que en la redacció primitiva no estava prou clar si l'Ajuntament tenia o no tenia aquesta obligació, és pel que els firmants d'aquest vot particular proposàvem que «l'Ajuntament haurà de resoldre sobre la dita petició dintre del termini de trenta dies» — diu "hauran de resoldre" —. Si la resolució és favorable, no caldrà altre tràmit, i si és denegatòria s'eleva l'expedient al Conseller de Governació, el qual podrà presentar un Projecte de Llei al Parlament per resoldre el cas. El Parlament podrà tenir en compte, per a denegar la petició, totes les circumstàncies que puguin fer creure que lluny de la defensa d'un interès legítim, es tracta solament d'evitar la submissió a l'Ajuntament primitiu».

Mitjançant aquest vot particular, esperàvem nosaltres el trobar una solució que resolgués totes aquelles qüestions que ens havien dividit en la sessió darrera en què ens havíem ocupat d'aquest article. Es tracta de si dintre d'un Municipi hi ha diferents poblats — pobles, segons la terminologia que abans s'usava en la Diputació Provincial —, si aquests poden demanar una autonomia administrativa. Ara bé: hi ha, quan ocorre un cas semblant, hi ha uns interessos generalment contradictoris amb els d'aquells que demanen l'autonomia i aquells que voldrien conservar el centralisme municipal. És el problema de totes les autonomies. Però, ¿és que n'hi ha d'haver prou en què la majoria de veïns d'un poblat ho demanin perquè puguin obtenir aquesta relativa segregació del conjunt d'aquell Ajuntament? Sembla una mica fort el que es concedeixi aquest marge — permeteu-me la frase —, aquesta mena de separatisme municipal o d'aspiració a un federalisme dintre d'un Municipi contra la voluntat dels altres membres de la federació municipal. Per això és que encara que es va sostenir aquí, especialment amb mires a un cas particular — al sol cas que aquí es va citar, Salou — de què n'hi hagi prou amb què la majoria dels veïns del poblat que tracta de separar-se ho demani perquè l'Ajuntament tingui l'obligació d'acordar-ho; com que això creiem que molts Diputats no ho accepten, és pel que proposem — i em sembla que la Comissió això ho hauria d'acceptar — que l'Ajuntament hagi de resoldre sobre la petició. Si l'Ajuntament ho resol en el sentit favorable als veïns, evidentment és un cas d'autonomia municipal que se'l té que permetre, sense que hi hagi intromissió de cap altre organisme, ni del Govern de la Generalitat ni del Parlament mateix; però si es presenta una contradicció d'interessos, per les raons que siguin, i hi ha un poblat que pretén obtenir aquest reconeixement d'una autonomia municipal, però hi ha el restant de l'Ajuntament que es rebela contra aquesta petició i creu que ha d'ésser

una causa de perjudici pels interessos generals del Municipi, ¿a favor de qui hem de prejudicar ja la qüestió, dintre d'una Llei general, com és la que ara estem fent? No pot ja deixar-se per endavant per dir que sempre tindran raó els poblats, com no estaria bé tampoc que diguéssim que sempre tindrà raó l'Ajuntament. I per això es diu: si hi ha un acord, no hi ha qüestió; però si no n'hi ha, que es sotmeti la qüestió al Conseller de Governació del Govern de la Generalitat i, si aquest ho entén convenient, aleshores formular el corresponent Projecte de Llei. Tinguin en compte, senyors Diputats, que per aquests casos, en els casos de separació possible de Municipis o de federació, es partia sempre de la base de què hi hauria petició, però que les peticions vindrien a resoldre's en definitiva al Parlament. I ¿per què això? No pas perquè volguem anar a discutir d'una manera excessiva les facultats que puguin tenir els uns i els altres, sinó perquè és impossible que una Llei general previngui tots els casos possibles. No hi ha mitjà d'això sinó que, entenem en aquest cas, pensant en el poble de Salou, resoldre-ho d'una determinada forma i després ens trobem amb el poble de Tagamanent o bé en un altre cas i volem resoldre amb una Llei general tots aquests quatre o cinc casos que avui hi ha presents, i ens exposem a fer un disbarat. ¿Que hi ha acord entre tots els elements que componen un Municipi? Se'ls hi respecta. ¿Que no hi ha acord entre els elements que componen aquest Municipi?; que vingui al Parlament i el Parlament ho decidirà. A això respon aquest vot particular. Com que no vaig estar present en el si de la Comissió quan es va discutir, no conec quines són les raons per les quals la majoria de la Comissió i el senyor Conseller de Governació...

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no hi era.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ...no hagin volgut acceptar aquest criteri. De totes maneres jo no tinc el menor ànim de fer obstrucció sobre aquest particular i si ens donen algunes raons que ens convencin, nosaltres les acceptarem amb gust, però si les meves han de portar a l'ànim del senyor Conseller de Governació la idea de què hi ha la possibilitat d'una avinença sota aquesta redacció, nosaltres ho agraiem profundament.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Jo crec que el senyor Duran i Ventosa ha donat una importància excessiva al que són aquestes autonomies administratives d'aquests grups municipals. I és que en la discussió que es va tenir l'altre dia només es feia referència al segon apartat de l'art. 18 que era les exclusions aquestes, i en parlar de l'art. 19, per una mica de confusió que hi podia haver respecte a l'aprovació de l'Ajuntament, perquè em sembla que deia que «amb acord de l'Ajuntament» i després «que l'Ajuntament ha d'aprovar-ho», va ésser cosa de donar una nova redacció a l'art. 19, i és aquesta redacció que va ésser acceptada per la majoria dels que van assistir a la Comissió, que diu que «Perquè els grups de població i pobles puguin gaudir d'administració autònoma, cal que la majoria de llurs veïns la demanin a l'Ajuntament respectiu. L'Ajuntament haurà d'excedir a la petició dintre el terme de trenta dies, sempre que s'hagin

complet els requisits de la Llei. En cas de negar-s'hi o de deixar passar el termini assenyalat correspondrà al Conseller de Governació per la resolució». Per tant, com que no es tracta de cap cas de segregació, sinó simplement de poder tenir una autonomia administrativa aquests poblets que depenen d'altres pobles d'un mateix Municipi, és perquè nosaltres creiem que han de tenir un màxim de facilitats perquè aquesta autonomia no els sigui denegada. Com molt bé parlava el senyor Duran i Ventosa de què els pobles grans difícilment donarien facilitats a aquests pobles petits, nosaltres ja varem fer tota l'articulació necessària perquè quan es presentés un cas, mentre estéssim dintre dels articles d'aquesta articulació que he dit, el Municipi aquell hagués de donar aquella autonomia administrativa, que no vol dir pas per res que s'hagi de separar del Municipi ni que representi cap mena de segregació, perquè nosaltres varem partir del principi de què sempre que hi hagués d'haver una segregació, en realitat hagués de venir al Parlament perquè representava una modificació de termes municipals. Però en aquest cas, com que no en representa, com que encara que s'hagi volgut dir que s'ha fet per un poble de Salou, nosaltres quan hem estat a l'estudi de la creació d'aquests Sub-municipis, hem comprès que hi havia a Catalunya molts pobles que els podia afectar, perquè jo que he sentit moltes vegades els plans de pobles que constitueixen un Municipi que està format per tres o quatre pobles i que el més gran atén les seves necessitats i deixa els més petits indefensos, va ésser aquest el motiu que encara que fos el cas portat per una necessitat sentida per Salou, nosaltres, quan féssim la redacció d'aquests articles, comprenguéssim aquestes necessitats i d'aquí va venir que, al final d'aquesta articulació, nosaltres respectem tots aquests ja Sub-municipis, que se'n diuen entitats locals, que ja tenen aquesta vida administrativa autònoma dintre del mateix Municipi i els respectin sense les limitacions. Però hi ha que quan un poblat d'aquests o grup de població que ja tenen els dos-cents habitants, que se li diu poble, i estigui dintre d'aquesta condició, el Municipi no pot elludir en cap cas la concessió d'aquesta autonomia administrativa. Per això és que en cas de negar-se, el Conseller de Governació, pot resoldre aquest cas perquè l'ha de resoldre sempre dintre l'articulat de la Llei, i no es donarà molt sovint, que s'haurien de presentar uns Projectes de Llei i complicaríem la vida del Parlament i creiem que no n'hi ha necessitat de cap mena. És per això que en el si de la Comissió va regnar aquest criteri i només es van posar aquelles exclusions per atendre sempre l'interès general dels pobles en contra els interessos particulars, fossin del caire que fossin. És per totes aquestes raons que jo crec que el senyor Duran i Ventosa es convencerà que en la forma que ve aquest article n'hi ha prou i suficient per a garantir aquesta autonomia que es vol donar a aquestes poblacions petites.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: S'escau que ha es-

tat modificada, segons ens comunica el President de la Comissió, la redacció de l'art. 19 tal com havia estat acordada en l'última reunió que varem tenir per a fer el dictamen.

Deia el senyor President de la Comissió que ha estat acceptat aquesta mena de vot particular amb la redacció o afegint a la redacció que en cas de negar-se o deixar passar el termini assenyalat, correspon al Conseller de Governació la seva resolució. Em convé a mi només intervenir, encara que sigui molt breument, per a explicar el meu criteri contrari a aquesta addició i, naturalment, contrari també al vot particular que formula la representació de Lliga Catalana. Entenc jo que un i altre són una mala interpretació de la Llei Municipal. Existeixen avui en la Llei orgànica municipal que està vigent, les possibilitats de constituir el que se'n diuen entitats menors sense les precaucions que nosaltres volem prendre. Les entitats menors, en virtut de l'Estatut o de la part de l'Estatut que encara és vigent, poden constituir-se sense que ho hagin de resoldre les autoritats superiors, queda tot dintre l'àrea i de l'esfera dels Municipis i crec que nosaltres hauríem de deixar dintre de l'àrea i de l'esfera dels Municipis la constitució d'aquests Sub-municipis, que ben pocs seran els que es vulguin constituir que ja no ho estiguin, ben pocs han d'ésser els que vulguin aprofitar-se d'aquesta facilitat que concedeix la Llei i que no crec que hagi de produir conflictes de cap mena de gravetat. Nosaltres ho havíem discutit, com recordaran els senyors de la Comissió a bastament, havíem fins i tot previst el cas de què Ajuntaments que no volguessin accedir a la petició dels veïns de constituir-se en entitat autònoma i si no m'equivoco havíem convingut tots en què mentre la Llei fos taxativa i clara, com afortunadament ja ho és en aquesta matèria, n'hi havia pou que els veïns tinguessin els recursos propis de la Llei perquè no anirem a posar darrera de cada precepte d'aquesta Llei que es pot acudir al Conseller de Governació per a resoldre els conflictes, sinó que ja hi han els mitjans necessaris per recórrer quan l'Ajuntament no es comporta degudament; els veïns tenen el dret de recórrer contra els acords municipals i àdhuc contra els acords no municipals, contra la passivitat dels Ajuntaments que no volen resoldre una qüestió d'aquesta naturalesa.

Al meu entendre no és matèria del Parlament ni de la Conselleria de Governació, que amb tots els respectes, al meu entendre, no tots els Consellers de Governació són aptes per a resoldre qüestions, qüestions que cauen dintre de l'esfera pròpia de l'autonomia municipal.

Els veïns d'un poblat, d'un grup de població, tenen el dret de fer peticions si estan dintre dels termes que es fixen en la Llei; l'Ajuntament té l'obligació de resoldre, té l'obligació d'aprovar-ho, perquè l'autonomia no és solament de les entitats municipals, sinó que és també dels veïns, són els veïns els que poden tenir la iniciativa, els que la tenen en virtut d'aquesta Llei i de Lleis anteriors, són els veïns els que tenen l'iniciativa de constituir-se en entitats autònomes i nosaltres no hem de deixar subjecte a l'arbitri del Conseller de Governació ni de cap autoritat una qüestió que és purament interior d'un Municipi, que és una qüestió entre

els veïns i l'Ajuntament, en tot cas, si hi arriba a haver qüestió, que no crec que hi arribi a ésser mai.

Hi ha només que un dubte que em fa remarcar el meu company de Comissió, Ruiz i Ponseti, que és el de què en algun cas o fent cas omís i mixtificant el sentit d'aquest apartat segon de l'art. 18, podria haver-hi alguna corporació municipal que admetés una petició de veïns, però és que en aquest cas he de fer remarcar a la Cambra que aleshores ja no hi hauria recurs, perquè si l'entitat fa la petició i l'Ajuntament l'aprova, el recurs és impossible, i no pot venir cap resolució del Conseller de Governació. Es, doncs, ben clar i terminant, al meu entendre, que aquesta és una qüestió de pura competència municipal, que ha de quedar resolta en la mateixa corporació municipal, i que no poden inmiscir-s'hi ni el Conseller de Governació ni el Parlament. D'altra manera no hi ha autonomia possible, perquè si en una facultat tan pròpia d'ells nosaltres admetem la intromissió d'autoritats superiors o d'autoritats en certa manera alienes a la funció municipal, nosaltres, aleshores, deixem aquesta autonomia municipal completament nulla i completament destruïda.

Val més, doncs, al meu entendre, que nosaltres mantinguem la redacció original, que és molt clara i que és molt taxativa, o sigui, que l'Ajuntament haurà d'aprovar-ho dintre del termini de trenta dies, sempre que s'hagin complert els requisits de la Llei. Si l'Ajuntament no ho aprova, ja saben els veïns el camí que tenen per a recórrer, i ja saben els tribunals el que han de decidir si la petició està feta en els termes adequats dintre de la Llei. En totes les coses municipals passa el mateix, i no és just que totes les coses municipals, que són purament de l'arbitri municipal, hagin de venir a ésser resoltes pel Conseller de Governació, perquè això, al meu entendre, és contrari a l'autonomia dels Municipis i en cap manera podríem acceptar-ho.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Jo sento discrepar en aquests moments del digne Diputat de la Minoria d'Unió Socialista, senyor Serra i Moret, amb la qual Minoria amb tantes ocasions ens hem trobat d'acord en la discussió de la Llei Municipal, i he de dir-li, al senyor Serra i Moret, que, en aquest cas, entre el que proposa la majoria de la Comissió i la mesura extraordinàriament radical que proposa el senyor Serra i Moret, nosaltres més aviat ens decantarem cap al manteniment del que proposa la Comissió; perquè repari el senyor Serra i Moret que no es tracta d'un cas d'autonomia municipal. Autonomia municipal seran les resolucions de l'Ajuntament, d'un determinat Municipi, però el que proposa la V. S. ara és el de què es respecti l'autonomia d'una part d'un Ajuntament, i a aquest punt encara no hi havíem arribat. Fins ara, i permeti'm aquesta digressió, uns preferim l'autonomia general de Catalunya per damunt de l'autonomia municipal, i altres creuen que l'autonomia municipal és encara més forta que el principi d'auto-

nomia de Catalunya; però el principi de l'autonomia dels barris o dels poblets d'un Ajuntament encara no l'havia sostingut ningú, i per aquest camí a què ens porta el senyor Serra i Moret resultaria que s'ha d'admetre el que sempre que un poblet d'un determinat Ajuntament vulgui obtenir una llibertat dintre d'aquest Ajuntament, s'ha de respectar.

El Sr. SERRA I MORET : Naturalment.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Això ens podria portar a conseqüències excessivament greus. Potser per això és que, tal vegada, ens hem equivocat una mica, entre tots, car no voldria donar la culpa a ningú, en portar aquest punt aquí, quan sembla molt més lògic que tot això hagués entrat dintre del marge de les cartes municipals; dintre del marge de les cartes municipals hauríem pogut donar a l'organització de cada Municipi, aquesta llibertat d'organització dels nuclis suburbans, que puguin haver-hi dintre d'aquests determinats Municipis, però el principi que proposa el senyor Serra i Moret, mantenint la primitiva redacció del dictamen, de què sempre que hi hagi un poblet que ho demani, mitjançant només aquestes determinades condicions que proposa la Llei, sempre tingui de preval·leixer el criteri d'un poblet sobre el criteri total de l'Ajuntament, em sembla, quant menys, molt perillós.

Es per això que nosaltres desitgem saber si la majoria de la Comissió i el Conseller de Governació mantenen la redacció que es proposa d'aquest dictamen.

El Sr. CONSELLER de Governació : No hi era jo en aquesta reunió.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Si la majoria de la Comissió manté la redacció d'aquest vot particular dels senyors Farreres i Duran, Sellés i altres, perquè, en aquest cas, en el dubte entre el criteri nostre, que ja comprenc que no preval·leixerà, o el criteri de la majoria de la Comissió, i el criteri del senyor Serra i Moret, nosaltres ens haurem de decantar a favor de la majoria de la Comissió.

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU : El senyor Serra i Moret ha parlat de la redacció tal com venia en la primera forma que es va presentar al Parlament, però aquí es va creure una mica confusional, i d'això vingué la discussió, perquè deia que cal que ho demani la majoria de llurs veïns i que ho acordi l'Ajuntament, i després deia «L'Ajuntament ho haurà d'aprovar dintre del termini...» Nosaltres hi hem posat que el primer que cal és que la majoria de llurs veïns ho demani a l'Ajuntament respectiu, i l'Ajuntament ho haurà d'aprovar si està d'acord amb les Lleis, però només per al cas de què el Municipi s'hi negués, és quan es diu que aleshores correspon al Conseller de Governació la resolució.

El Sr. SERRA I MORET : No hi podem estar conformes de cap de les maneres.

El Sr. ARNAU : Perquè, si no, aleshores han de recórrer per la via contencioso-administrativa.

El Sr. SERRA I MORET: Naturalment.

El Sr. ARNAU: I això ja sabem que de vegades és llarg. A més, tractant-se d'una cosa que ja ve clara i ben articulada, el Conseller s'ha de moure dintre de la Llei, tal com el Parlament l'ha fet, i només per anar a suplir la deficiència d'aquell Municipi que es nega a donar compliment a allò que, realment, havia de donar-n'hi. I no hi ha res més.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Més que mai he d'insistir en el meu punt de vista, per molts motius. Jo personalment no creuré mai que el Conseller de Governació estigui facultat per a fer una interpretació personal de la Llei; per alguna cosa hi han els tribunals, i per alguna cosa està fora de lloc en aquesta Llei cap recurs al Conseller de Governació; i tot criteri d'autonomia municipal es basa en això, en què no hi hagi cap autoritat que es consideri superior, que vingui a resoldre conflictes interiors dels Ajuntaments. Els tribunals diran si l'Ajuntament ha complert els requisits de la Llei o no, que tampoc no es poden ficar en el fons de la qüestió, que no s'han de ficar-hi per res, perquè no hi ha més que la qüestió de procediment, que és la única que s'ha de dirimir, fora de l'esfera municipal, es a dir, si l'Ajuntament o veïns, els que siguin, s'han conformat als preceptes de la Llei o no, i aquesta és la veritable autonomia, i aquest és el sentit de l'autonomia.

I contestant als arguments del senyor Duran i Ventosa, breument, he de dir-li que, per a mi, l'autonomia comença per baix i no per dalt, comença pels ciutadans; són ells els que tenen drets, són ells els primers que tenen dret a la seva pròpia autonomia, i aquí, senyor Duran i Ventosa i tots els senyors Diputats, veuran com la cosa comença així. Són els veïns els que tenen la iniciativa de demanar una administració autònoma; no és el Govern de la Generalitat ni és l'Ajuntament, ni és el Conseller de Governació, el que té aquesta iniciativa; són els veïns els que han de tenir-la. Per consegüent, són ells els que tenen el dret de fer una proposició d'acord amb la Llei, d'acord amb els preceptes de la Llei, i quan els veïns estan d'acord amb els preceptes de la Llei, tenen dret a ésser escoltats i a poder consagrar en la realitat aquella aspiració seva. Per alguna cosa es fan les Lleis, o d'altra manera no hi han Lleis possibles. Per consegüent, estem dintre d'un cercle viciós. Aquí parlem d'autonomia, i ja ho he dit altres vegades, però hi ha una por terrible a l'autonomia.

El Sr. ARNAU: No, no!

El Sr. SERRA I MORET: ¿Es que n'han de fer mal ús d'aquesta autonomia, els veïns? ¿Es que no la tenen avui? ¿Es que anem a restringir l'autonomia que avui tenen?

El Sr. ARNAU: Es donar-los-hi facilitats per a l'autonomia.

El Sr. SERRA I MORET: No es cap facilitat, perquè el Conseller de Governació no pot donar cap facilitat a cap Ajuntament, no té dret a donar cap facilitat. Mentre hi hagi una autonomia municipal, els veïns tenen el dret d'exercir els seus propis drets,

i quan no siguin atesos tenen els recursos ordinaris de la Llei, i el Conseller de Governació no té per què immiscir-se en si un Ajuntament compleix o no amb la Llei, en allò que no es relacioni directament amb la funció pròpia de la Generalitat. Els Ajuntaments han d'ésser sobirans dintre de la seva jurisdicció, només hi han els tribunals, que són els únics que poden dir si han complert els requisits o no de la Llei, i no hi ha cap més recurs en tota la Llei Municipal; hem quedat en què no n'hi hauria més i que el Conseller no té dret, de cap de les maneres, a ficar-se en la vida interior dels Municipis, ni a resoldre litigis ni qüestions que a cap d'avall són ells els que han de dirimir-los, i si ho fan dintre de la Llei tenen dret a ésser atesos, o, del contrari, suprimim tot aquest títol, perquè aleshores aquest dret serà una cosa facultativa del Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No sé si aquí potser tenim el mateix punt de vista, i potser la redacció no és prou clara, almenys, pel que jo crec interpretar d'aquest article, tal com ha quedat redactat. Indiscutiblement es vol preveure el cas de què l'Ajuntament no prengui l'acord, en el temps que fixa la Llei, i la V. S. diu: poden seguir la tramitació ordinària dels Tribunals.

El Sr. SERRA I MORET: Indubtablement.

El Sr. CONSELLER de Governació: Indubtablement, però aleshores, a més que la tramitació és molt llarga, també resultarà que si després, una vegada fet el recurs i guanyat, com és lògic, pels veïns que han sollicitat aquesta autonomia, per exemple, per una casualitat, aquell Ajuntament no vol complir, forçosament ens trobarem que hi ha algun altre, i, en aquest cas, segurament, el Conseller de Governació, que haurà d'entendre, per a fer complir aquella resolució judicial o contencioso-administrativa.

Per tant, a mi em sembla que no hi ha hagut cap interès en introduir dintre d'aquests litigis ciutadans al Conseller de Governació, sinó veient aquest procés que s'ha de seguir, moltes vegades llarg i enutjós, i l'interès de què si l'Ajuntament no complia l'acord, el Conseller de Governació el fes complir. Jo, per tant, com a Conseller de Governació, no hi tinc en absolut cap interès; ja saben les VV. SS. que expressament no he assistit a la Comissió, i no és una cosa posada per mi, perquè podria semblar que jo ho interpretava així per la posició que ocupo avui. No tinc cap interès en una cosa ni en l'altra. Però hem de veure si això pot representar un destorb o si, veritablement, pot representar una facilitat pels Ajuntaments.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Indubtablement, que estem tractant una cosa en termes purament objectius. No cal dir-ho. El fet que un Ajuntament ho hagi d'aprovar, i això ho vull fer remar-

car als senyors companys de la Comissió, no és prou encara perquè quedi ja establerta una entitat autònoma; de dret existirà, de fet no podrà existir si l'Ajuntament no ho vol, perquè una entitat autònoma té l'obligació de contribuir al fons comú municipal, per mitjà d'impostos, o d'un concert global. Si l'Ajuntament no ho vol aprovar, no té cap obligació d'aprovar aquest concert que li proposi l'entitat autònoma o la forma de recaptar els impostos que aquesta entitat autònoma proposi a l'Ajuntament. Vol dir, doncs, que sempre és precària la vida d'aquestes entitats autònomes dintre dels Municipis, i que ha d'ésser una cosa d'intelligència mútua i recíproca, o que d'altra manera és impossible la vida d'aquestes entitats autònomes, perquè cada any poden ésser suspeses en llur funció si l'Ajuntament es resisteix a acceptar els termes de concert que puguin fer-se per llur contribució al fons comú. Perquè, doncs, suposem que l'Ajuntament retarda el seu acord? Suposem que l'Ajuntament es resisteix a voler acceptar la petició que li facin uns veïns; si ve el Conseller de Governació i dona per feta la constitució d'una entitat autònoma, si després en fer els Pressupostos o en el moment en què s'ha de donar vida a l'entitat autònoma, l'Ajuntament es resisteix a acceptar els termes d'un concert o la recaptació d'uns impostos, ja serà impossible la vida d'aquella entitat autònoma. ¿Què haurà de fer aleshores el Conseller de Governació? Tornar a intervenir? No ho pot fer, aquestes coses no es poden ni tan sols intentar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo crec que precisament en la Llei d'Hisendes Locals s'ha de prevenir aquest cas, o sinó no hi ha autonomia possible.

El Sr. SERRA I MORET: Per què no? Si l'autonomia és possible sempre que es vulgui. La gent s'entén perfectament sense que ningú els hagi de dirigir, i aquesta obsessió que tenim de creure que la gent no s'entén és precisament el que ens perjudica. Nosaltres hem de sentar aquí uns preceptes i la gent els seguirà, i s'hi conformarà, i no hi haurà cap dubte que moltes entitats menors subsisteixen i seguiran subsistint, i moltes altres, si és que es dona el cas, es crearan i viuran igualment sense que ningú no s'hi hagi de ficar. En canvi, si nosaltres comencem a establir un altre règim de recursos, nosaltres violem el sentit general d'aquesta Llei, perquè els recursos al Conseller de Governació no hi han d'ésser per res; ni aquest ni cap.

El Sr. CONSELLER de Governació. De fet és executar un acord.

El Sr. SERRA I MORET: L'execució de quin acord?

El Sr. CONSELLER de Governació: Del dret que assisteix a aquella entitat local.

El Sr. SERRA I MORET: No veig la possibilitat que així sigui, perquè si l'Ajuntament es proposa que no existeixi, no existirà.

El Sr. CONSELLER de Governació: Aleshores no n'existirà mai cap.

El Sr. SERRA I MORET: Però si existeixen! Si existeixen en l'actualitat i sense que hi hagi d'acudir el Conseller de Governació per llurs conflictes anteriors; existeixen avui, ¿per què no poden exis-

tir d'aquí endavant? ¿Per què hem de venir a complicar la Llei amb un recurs que és completament inadequat, al meu entendre? En tot cas podria ésser objecte d'una Llei, com proposen els senyors de Lliga Catalana, però no crec tampoc que sigui possible que quan hi hagi una discussió o una manca d'intelligència entre uns veïns i un Ajuntament, s'hagi de fer una Llei cada vegada. Això em sembla completament inadequat i desproporcionat a la qüestió. Per consegüent, jo crec que la Llei estava bé com l'havíem redactat. Deixem a la gent que tingui la seva autonomia, que aquesta no en fa mal ús; sobretot, quanta més en tingui i quant més l'usi, veureu de quina manera es perfecciona! i a més, tenim molts exemples, i podem tenir-ne d'altres, de manera que no venim a inventar res de nou.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Molt breus paraules perquè és clar que ha d'arribar un moment o altre en què decidim allò que hagi de fer-se respecte a aquest particular. Però em permetrà el senyor Serra i Moret dir-li que m'ha semblat que tot el seu darrer discurs és un allegat a allò que nosaltres sostenim. Perquè és evident que si hi ha la conformitat de tots els elements d'un Municipi, això és possible, i que si no hi ha la conformitat no serà possible aquesta organització. Doncs precisament la solució única és la que proposem nosaltres. ¿Què hi ha acord? Queda ferm. Que no n'hi ha? ¿Qui ha de poder resoldre-ho? El que està per damunt de tot, el Parlament, que és l'únic que pot fer una Llei. Si creuen que ha d'ésser així es pot admetre aquest punt; sinó, nosaltres no hem de fer res més, perquè tampoc crec que sigui un assumpte d'una importància tan gran que ens hagi de venir a pertorbar la discussió ordenada d'aquest Projecte de Llei. Si creuen que es pot acceptar en aquesta forma, mantenim el vot particular; si creuen que no s'ha d'acceptar, retirem el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Jo crec que en la forma que ve determinat, és anar a garantir, precisament, l'autonomia d'aquestes entitats que s'han de crear, perquè, malgrat el discurs del senyor Serra i Moret, de què l'entesa és la cosa més natural del món, veiem en la realitat que costa molt d'arribar-hi, i que hi ha molts pobles i Municipis a Catalunya que estan constituïts per tres o quatre pobles, i que el nucli major de població, al qual gairebé pertanyen tots els Regidors, es preocupa molt de les seves coses, però deixa desatenses les necessitats dels altres pobles més petits, i per això nosaltres en proposar que en cas que el Municipi no vulgui atendre allò que la Llei determina d'una manera clara i categòrica, és per a donar facilitats a aquests poblets petits, que no hagin de recórrer als Tribunals Contencioso-Administratius, que sempre és una cosa llarga i que més aviat afavoreix al més poderós, i que el Conseller de Governació, d'acord amb l'esperit de la Llei, faci complir a l'Ajuntament allò que l'Ajuntament s'ha negat a complir. I aquí no hi ha res més que això, i per aquest motiu crec que portada la cosa d'una manera tan clara, no es fereix per res en el més mínim l'autonomia de cap Municipi; al revés, es va a garantir

el dret que concedeix la Llei a l'autonomia d'aquells pobles petits, perquè puguin atendre llurs necessitats.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Des del moment que no s'admet, nosaltres retirem el vot particular, però farem constar el nostre vot en contra de l'article tal com queda redactat.

El Sr. PRESIDENT : Queda retirat el vot particular a l'art. 19. Però, per a procedir reglamentàriament, hem de començar per l'art. 18, que encara no s'ha aprovat. En aquest article hi ha un vot particular de Lliga Catalana, que és el que restà pendent de discussió.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Està retirat.

El Sr. PRESIDENT : Hi ha una esmena.

(Es dona lectura a l'esmena següent, que és retirada pels seus signants.)

«Els Diputats que sotasignen formulen la següent esmena a l'art. 18 del Dictamen del Projecte de Llei Municipal de Catalunya :

ESMENA

Art. 18. On diu «amb un mínim de dos-cents habitants», haurà de dir : «amb un mínim de cent cinquanta habitants»... la resta de l'article, igual.

Palau del Parlament, 20 d'octubre del 1933. — Andreu, Casademunt, Bancells, Armendares i Cerezo.»

(S'aprova l'art. 18, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.)

(Es dona lectura a la següent esmena presentada a l'art. 19 i acceptada per la Comissió.)

L'art. 19 quedarà redactat així :

«Perquè els grups de població o pobles puguin gaudir d'administració autònoma, cal que la majoria de llurs veïns la demani a l'Ajuntament respectivament.

L'Ajuntament haurà d'accedir a la petició dintre el termini de trenta dies, sempre que s'hagin complert els requisits de la Llei. En cas de negar-s'hi o de deixar passar el termini assenyalat, correspondrà al Conseller de Governació la resolució.

La petició dels veïns podrà formular-se per escrit o pels tràmits de referèndum.

Palau del Parlament, 25 d'octubre del 1933. — Farreres i Duran, Cerezo, Colldeforns, Bancells i Sellés.»

(S'aprova l'art. 19, d'acord amb l'esmena precedent i amb els vots contraris dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.)

(A continuació són aprovats, per unanimitat, els arts. 20, 21, 22, 23 i 24 del Dictamen, als quals no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

(Es dona lectura a l'esmena següent:)

«Esmena. — Títol 3.er — Article 25. — La frase «Càrregues generals del Municipi» quedarà substituïda per la de Càrregues obligatòries del Muni-

cipi. — Palau del Parlament, 24 d'octubre del 1933. — Andreu, Rouret, Colldeforns, Armendares, Sellés».

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : En sembla que aquest article valdria més deixar-lo en la primera redacció, en quant diu «Les càrregues generals dels Municipis respectivament», perquè la garantia ja prové del paràgraf següent a aquest mateix article, en quant es diu «en la forma i proporció que determinarà la Llei d'Hisendes municipals». I si ara establim amb caràcter determinat que haurà d'ésser la càrrega obligatòria, legislem sobre una Llei d'Hisendes municipals que vindrà després, mentre que si subsisteix la redacció primitiva deixem en llibertat el Parlament per a determinar la forma com vingui aquesta Llei transcendental.

Jo pregaria, doncs, als signants de l'esmena, que la retiressin i deixessin l'article en la seva redacció actual.

El Sr. ARNAU : En realitat, com que aquesta esmena es relaciona amb la Llei d'Hisendes municipals, el millor serà deixar l'article tal com venia redactat.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Així es retira l'esmena?

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria : Sí, sí.

El Sr. PRESIDENT : Resta retirada.

(A continuació s'aproven, sense discussió, els articles 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 i 41 del dictamen, als quals no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. PRESIDENT : Disposició transitòria.

El Sr. ARNAU : En aquesta disposició transitòria hi ha d'haver una rectificació per raó de les modificacions que ha sofert l'articulat que fàcilment comprendrà la Cambra, doncs cal posar-la d'acord amb les modificacions sofertes pels articles de la Llei.

El Sr. DURAN I VENTOSA : En efecte.

(S'aprova la disposició transitòria, amb les reserves fetes.)

El Sr. PRESIDENT : Queda pendent de votació definitiva la totalitat d'aquesta Llei.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
 2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
 3. Interpellació sobre el traspàs de Serveis de l'Estat a la Generalitat.
 4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la majoria i habilitació d'edat.
 5. Votació definitiva de la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.
- (S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.)

